

ע"פ 44088/10/22 - מדינת ישראל נגד משה לקר, אירית גמליאל, עומר (נהוראי חיים) חיות, סער סמואלס, ליאור דוראני, חיים בנבנישתי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 44088-10-22 ; עפ"ג 48407-10-22 ; ע"פ 49552-10-22 ; עפ"ג
50781-10-22 ; ע"פ 14713-12-22 ; ע"פ 27084-01-23 ; עפ"ג
76837-01-23 ; עפ"ג 39842-05-23

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז
ירושלים
עו"ד אביעד דוויק
בעפ"ג 48407-10-22
ובעפ"ג 76837-01-23

בפני דנה כהן-לקח, שופטת
דוד גדעוני, שופט
עינת אבמן-מולר, שופטת

נגד

1. משה לקר
ע"י ב"כ עו"ד אשר אוחיון
בעפ"ג 48407-10-22
בעפ"ג 49552-10-22
2. אירית גמליאל
ע"י ב"כ עו"ד טלי חזום
ה בעפ"ג 48407-10-22
ת בעפ"ג 14713-12-22
3. עומר (נהוראי חיים) חיות
ע"י ב"כ עו"ד דוד הלוי ויהודה
שושן
בעפ"ג 48407-10-22
בעפ"ג 44088-10-22
4. סער סמואלס
ע"י ב"כ עו"ד אריאל הרמן
בעפ"ג 48407-10-22
בעפ"ג 50781-10-22
5. ליאור דוראני
ע"י ב"כ עו"ד ארז בר צבי
בעפ"ג 48407-10-22
בעפ"ג 39842-05-23
6. חיים בנבנישתי
ע"י ב"כ עו"ד איתן להמן
בעפ"ג 48407-10-22
בעפ"ג 27084-01-23

פסק דין - משיבים 1, 2, 3, 5 ו-6
החלטה - משיב 4

לפנינו ערעורים על הכרעת דין מיום 9.9.2021 (כב' השופט אילן סלע) ועל גזרי דין מימים 13.9.2022, 24.10.2022, 18.12.2022 (כב' השופט אילן סלע) וכן מיום 3.4.2023 (כב' השופטת ג'ויה סקפה שפירא) בת"פ 56256-11-15 בבית משפט השלום בירושלים. הערעורים הוגשו הן מטעם המדינה והן מטעם הנאשמים כפי שיפורט להלן. למען הנוחות בלבד, נכנה את הנאשמים כ"משיבים" וזאת לפי מספרם הסידורי בכתב האישום.

רקע

1. עסקינן בפרשה בה הועמדו לדין ששת המשיבים בכתב אישום אחד שהחזיק חמישה אישומים. לכל משיב יוחסו האישומים והעבירות כמפורט להלן:

באישום הראשון יוחסו למשיבים 1 ו-2 עבירה של ארגון ועריכת משחקים אסורים לפי סעיף 225 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין** או: **החוק**), וכן עבירה של החזקת וניהול מקום משחקים אסורים לפי סעיף 228 רישא לחוק. לנאשם 3 יוחסה עבירה של סיוע להחזקה וניהול של מקום משחקים אסורים לפי סעיף 228 רישא בצירוף סעיף 31 לחוק. כל זאת, ביחס למועדון הימורים במבנה בעיר ראשון-לציון (להלן: **מועדון ההימורים** או: **המועדון**). במועדון נערכו במהלך השנים 2014-2015 משחקי קלפים הקרויים "טקסס הולדם" במסגרתם המשתתפים יכלו לזכות בכסף כאשר התוצאות תלויות יותר בגורל מאשר בהבנה או ביכולת. חלוקת העבודה הייתה כזאת שהמשיבה 2 נכחה תדיר במועדון והייתה אחראית לתפעולו, תוך חלוקת רווחים בינה ובין המשיב 1. המשיב 1 היה מגיע למועדון מפעם לפעם ואחראי על גביית חובות ממהמרים שלא שילמו חובותיהם, וזאת בהתאם למידע שקיבל מהמשיבה 2 אודות זהות המהמרים והכספים אותם הם חייבים. המשיב 3 נטל חלק בתפעול המועדון שעה ששימש בשכר כ"איש קש" ("קוף") שהיה חתום על חוזה השכירות מול משכיר המבנה שבו פעל המועדון, ובנוסף היה אמון על גיוס מהמרים למועדון.

באישום השני יוחסו למשיבים 4 ו-6 עבירה של ארגון ועריכת משחקים אסורים לפי סעיף 225 לחוק העונשין, וכן עבירה של החזקה וניהול של מקום משחקים אסורים לפי סעיף 228 רישא לחוק. זאת, ביחס לדירת מרתף בגני תקווה ששימשה כדירת הימורים בה נערכו מראשית שנת 2015 עד אוגוסט 2015 משחקי קלפים "טקסס הולדם" (להלן: **דירת ההימורים** או: **הדירה**). המשיבים 4 ו-6 היו שותפים וארגנו את המשחקים בדירה, לרבות גביית חובות מן המהמרים ותשלום כספי זכותיהם.

באישום השלישי יוחסו לכל ששת המשיבים עבירה של סחיטה בכוח לפי סעיף 427(א) רישא לחוק העונשין, ועבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות לפי סעיף 380 לחוק בצירוף סעיף 382(א) לחוק. זאת בגין אירוע שהתרחש ביום 30.6.2015. הרקע לאירוע האמור החל מספר חודשים קודם לכן, שאז אדם בשם שלום קדוש המכונה "זהר" (להלן: **זהר**) השתתף במשחקי ההימורים במועדון ובדירה. זהר צבר חובות הימורים הן כלפי המשיבים 1 ו-2, הן כלפי המשיבים 4 ו-6. כדי לפרוע חובותיו, החל זהר לעבוד כדילר וכן לגייס מהמרים לשני המקומות (המועדון והדירה). אחד המהמרים שהגיע להמר באמצעותו של זהר היה המשיב 5, שהימר תחילה במועדון ואחר כך גם בדירה. תוך זמן קצר החל המשיב 5 לצבור בעצמו חובות הימורים. בשלב מסוים, המשיבה 2 והמשיב 4 החלו לחשוך

בכך שזהר מגייס מהמרים למועדון ולדירה במקביל, וזאת גם כשידע שמדובר בלקוחות בעייתיים מבחינה כלכלית. כמו כן, נודע להם באמצעות המשיב 5, כי זהר סיפר אודות מעשי רמאות נטענים במועדון. בגין כך, יידע המשיב 4 את זהר על מפגש מתוכנן בו עתידה להיות נוכחת גם המשיבה 2. המשיב 4 יידע את המשיב 5 והמשיב 6 אודות המפגש, והמשיבה 2 יידעה על המפגש את המשיב 1 ואת המשיב 3. המפגש ביום 30.6.2015 החל בסביבות השעה 21:30 וכלל שני חלקים: החלק הראשון התרחש בגינה הציבורית הסמוכה לדירה (להלן: **הגינה הציבורית** או: **הגינה**) שם נפגשו המשיב 4 והמשיב 6 עם זהר. בהמשך הצטרפו אליהם המשיבים 1, 2, 3. במהלך המפגש הוטח בזהר שהוא חייב כסף וכן הוטחו בו החשדות כי הוא "סוכן כפול" שמגייס שחקנים למועדון ולדירה לסירוגין. לאחר שזהר הכחיש את החשדות נגדו, נקרא לגינה המשיב 5 שהטיח בזהר את המידע ששמע ממנו על מעשי רמאות נטענים במועדון (להלן: **החלק הראשון של המפגש**). בשלב מסוים המפגש הגיע לטונים גבוהים, ואז הורה המשיב 4 לזהר להיכנס לרכבו של המשיב 5. כל החבורה, ביחד עם זהר שהיה מפוחד, החלה לנסוע בשני רכבים. לאחר נסיעה בת 3-5 דקות, הגיעו הרכבים לשטח פתוח ושומם (להלן: **הפרדס**) שם התרחש החלק השני של המפגש. זהר ירד מהרכב ולאחר דין ודברים קצר קיבל אגרוף בפניו, הופל בדחיפה לקרקע וחטף מכות ובעיטות בגופו, תוך שדם ירד מאחת משיניו הקדמיות (להלן: **החלק השני של המפגש**). בסמוך לאחר מכן, נסעו כולם בשני הרכבים בחזרה לדירה. לאחר דין ודברים נוסף בין המשיב 4 לזהר בגינה, המשיב 4 נתן לזהר ₪ 100 עבור מונית שתיקח אותו לביתו. כתוצאה מכך נגרמו לזהר כאבים עזים בחלקים שונים של גופו ובצלעותיו.

באישום הרביעי יוחסה למשיבים 1 ו-2 עבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין. הרקע טמון בכך שבשנת 2014 צבר אדם ששמו **וובה** (להלן: **וובה**) חוב הימורים כלפי המשיבים 1 ו-2. באוקטובר 2014 העבירה המשיבה 2 את הטיפול בגביית החוב למשיב 1, שיצר קשר טלפוני עם וובה, נפגש עמו והגיע איתו להסדר תשלומים שוובה עמד בו באופן חלקי בלבד. מאחר שוובה לא פרע את מלוא חובו, המשיב 1 יצר עמו קשר טלפוני בינואר 2015, נפגש עמו ואיים עליו. בחודשים לאחר מכן, וובה צמצם את חובו, ואת יתרת החוב שילם בסופו של יום למשיבה 2.

באישום החמישי יוחסה למשיב 1 עבירה של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא לחוק. אין צורך להכביר מילים אודות האישום האמור שכן בהכרעת הדין המשיב 1 זוכה מאישום זה, והמדינה אינה מערערת על כך לפנינו.

2. בהכרעת דין מנומקת לאחר ניהול הוכחות, הרשיע בית משפט השלום את ששת המשיבים בכלל העבירות שיוחסו להם בכתב האישום - למעט זיכוי של המשיב 1 מהאישום החמישי כנזכר לעיל. בגין העבירות בהן הורשע כל אחד מהמשיבים, נגזרו עליהם העונשים הבאים:

המשיב 1 - 27 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצר; הפעלת מאסר מותנה בן 18 חודשים שהושת על המשיב 1 בתפ"ח 2643-11-10 מחציתו בחופף ומחציתו במצטבר, כך שבסך הכל ירצה המשיב 1 עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצר; מאסר על תנאי; קנס בסך 3,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתם; וכן פיצוי בסך 2,500 ₪ לזהר ופיצוי בסך 1,500 ₪ לוובה (גזר דין מיום 13.9.2022).

המשיבה 2 - 7 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; מאסר על תנאי; קנס בסך 3,000 ₪ או 60 ימי

מאסר תמורתם; פיצוי בסך 2,500 ₪ לזהר ופיצוי בסך 1,500 ₪ לזוהר; וכן צו מבחן למשך שנה. זאת, בחריגה לקולא מהמתחם מטעמי שיקום (גזר דין מיום 24.10.2022).

המשיב 3 - 12 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצר; הפעלת מאסר מותנה בן 12 חודשים שהושת על המשיב 3 בת"פ 24965-06-12 באופן ש-10 חודשים יופעלו בחופף וחודשיים במצטבר, כך שבסך הכל ירצה המשיב 3 עונש של 14 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצר; מאסר על תנאי; קנס בסך 3,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתם; וכן פיצוי בסך 2,500 ₪ לזהר ופיצוי בסך 1,500 ₪ לזוהר (גזר דין מיום 13.9.2022).

המשיב 4 - 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; מאסר על תנאי; קנס בסך 3,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתם; פיצוי בסך 2,500 ₪ לזהר; וכן צו מבחן למשך שנה וחצי. זאת, בחריגה לקולא מהמתחם מטעמי שיקום (גזר דין מיום 13.9.2022).

המשיב 5 - מלכתחילה, נגזר על המשיב 5 עונש של 400 שעות של"צ; מאסר על תנאי; פיצוי בסך 2,500 ₪ לזהר; וכן צו מבחן למשך שנה. זאת בחריגה לקולא מהמתחם משיקולי שיקום (גזר דין מיום 13.9.2022). מאוחר יותר, הוגש כנגד המשיב 5 כתב אישום לבית משפט השלום בירושלים בגין עבירות חדשות שביצע. על רקע זה, צווי השל"צ והמבחן בוטלו (החלטה מיום 6.3.2023), ובהמשך הושתו על המשיב 15 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצר, כאשר יתר חלקי גזר הדין המקורי נותרו בעינם (גזר דין מיום 3.4.2023).

המשיב 6 - 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; מאסר על תנאי; קנס בסך 3,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתם; פיצוי בסך 2,500 ₪ לזהר; וכן צו מבחן למשך שנה. זאת, בחריגה לקולא מהמתחם מטעמי מצב בריאותי (גזר דין מיום 18.12.2022).

3. המדינה מערערת לפנינו על קולת העונשים שהושתו על כל ששת המשיבים (עפ"ג 48407-10-22; עפ"ג 76837-01-23).

ששת המשיבים אף הם הגישו ערעורים כדלקמן:

המשיב 1 - מערער על הרשעתו באישומים השלישי והרביעי (הוא אינו מערער על הרשעתו באישום הראשון). כמו כן, הוא מערער על חומרת העונש שהושת עליו (ע"פ 49552-10-22).

המשיב 2 - מערערת על הרשעתה באישומים השלישי והרביעי (היא אינה מערערת על הרשעתה באישום הראשון). כמו כן, היא מערערת על חומרת העונש שנגזר בעניינה (ע"פ 14713-12-22).

המשיב 3 - מערער על הרשעתו באישום השלישי (הוא אינו מערער על הרשעתו כמסייע באישום הראשון). כמו כן, הוא מערער על חומרת העונש שהושת עליו (ע"פ 44088-10-22).

עמוד 4

המשיב 4 והמשיב 5 - אינם מערערים על הרשעתם. ערעורו של כל אחד מהם מופנה כנגד חומרת העונש שנגזר עליו (עפ"ג 50781-10-22; עפ"ג 39842-05-23 בהתאמה).

המשיב 6 - מערער על הרשעתו באישום השני ובאישום השלישי. כמו כן, הוא מערער על חומרת העונש שנגזר בעניינו (ע"פ 27084-01-23).

4. ב"כ הצדדים הגישו כתבי ערעור מפורטים וכן תשובות בכתב. בנוסף, ניתנה לסנגורים אפשרות להגיש מסמכים מעדכנים אשר מתייחסים לתקופת הזמן לאחר מתן גזרי הדין בפרשה (החלטה מיום 7.6.2023). מסמכים כאלה הוגשו בעניינם של חלק מהמשיבים. ביום 5.7.2023 שמענו טיעונים בערעורים בעל פה. כעת הגיעה שעת ההכרעה. נדון תחילה בערעוריהם של המשיבים 1, 2, 3, ו-6 על הכרעת הדין. לאחר מכן נעבור לדון בערעורי כלל הצדדים ביחס לעונשים שגזר בית משפט קמא.

הערעורים של המשיבים 1, 2, 3 ו-6 על הכרעת הדין

5. כפי שצוין לעיל, המשיב 1 זוכה מהעבירה שיוחסה לו באישום החמישי, והמדינה לא ערערה על כך. בד בבד, המשיבים 1-3 אינם מערערים על הרשעתם בעבירות נושא האישום הראשון שעניינן החזקה, ניהול וארגון של מועדון ההימורים בראשון לציון (המשיבים 1-2 הורשעו כמבצעים עיקריים והמשיב 3 הורשע כמסייע). בהתחשב בכך, הערעורים על הכרעת הדין נסובים על האישומים השני, השלישי והרביעי בלבד.

האישום השלישי - שהוא האישום המרכזי בכתב האישום - משותף לכל המשיבים כאשר מתוכם ארבעה משיבים ראו לערער על הרשעתם. האישום הרביעי נוגע לעניינם של המשיבים 1 ו-2, ושניהם מערערים על הרשעתם בו. האישום השני נוגע לעניינם של המשיבים 4 ו-6, אולם מבין השניים רק המשיב 6 הגיש ערעור כנגד הרשעתו באישום האמור.

הדין להלן יעשה לפי הסדר האמור של האישומים: תחילה נדון באישום השלישי; לאחר מכן נדון באישום הרביעי; ולבסוף נדון באישום השני. במסגרת הדין בכל אישום, נכריע בטענות שהעלה כל אחד מהמשיבים ביחס להרשעתו.

(א) ערעורי המשיבים 1, 2, 3, ו-6 ביחס להרשעתם באישום השלישי

6. כפי שפורט בראשית הדברים, עניינו של האישום השלישי הוא בעבירות של סחיטה בכוח וכן תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות. העבירות בוצעו על-ידי כל ששת המשיבים כלפי זהר שהסתבך בחובות הימורים וכן עבד במועדון ובדירה כדילר וכמגייס מהמרים. כזכור, המפגש עם זהר נושא האישום השלישי, התרחש ביום 30.6.2015 בסביבות השעה 21:30 וכלל שני חלקים: **החלק הראשון** התרחש בגינה ציבורית ליד דירת ההימורים בגני תקווה. אין חולק כי כל ששת המשיבים - ובהם משיבים 1, 2, 3 ו-6 המערערים לפנינו על הרשעתם - נכחו בחלק הראשון של המפגש. אף אין חולק כי בשלב מסוים, הפך הדין ודברים בגינה הציבורית לקולני, ואז זהר נדרש להיכנס לאחד משני

רכבים. שני הרכבים נסעו מרחק נסיעה קצר בן 3-5 דקות למקום פתוח ושומם שכונה "הפרדס", שם התרחש **החלק השני** - האלים - של המפגש.

המחלוקת העיקרית בערעורים לפנינו ביחס להרשעה באישום השלישי, נוגעת לשאלה מי נכח בחלק השני של האירוע; מה היה חלקו של כל אחד מהמשיבים במעשי האלימות; האם היה מקום להרשעת המשיבים בעבירות של סחיטה בכוח ותקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, בין מכוח ביצוע ישיר ובין מכוח ביצוע בצוותא; וכן האם הוכח היסוד הנפשי הנדרש לכך.

7. שאלות אלה זכו כולן למענה מפורט ומנומק בהכרעת הדין של בית משפט קמא על בסיס התשתית הראייתית שהייתה מונחת לפניו. תשתית ראייתית זו כללה את עדויותיהם במשפט של המשיבים 1 ו-6 בלבד, שכן יתר המשיבים נמנעו ממתן עדות בבית המשפט; הודעותיהם במשטרה של כל אחד מהמשיבים (חלקם שמרו במקצת מהחקירות או בכולן על זכות השתיקה, וחלקם מסרו הודעות מפורטות); הודעתו המשטרית של זהר שבית משפט קמא ראה להעדיפה על פני עדותו במשפט מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: **פקודת הראיות**) וזאת לאחר שזהר הכחיש במשפט חלקים ניכרים מגרסתו במשטרה; הודעתה המשטרית של אמו של זהר, הגב' קוטא (ת/55), שאמרות בה העדיף בית משפט קמא על פני גרסתה במשפט מכוח סעיף 10א הנ"ל; וכן מסרונים, האזנות סתר, איכונים ומסמכים נוספים שהוגשו בהסכמה. יוער כי הצדדים הסכימו להגיש את כלל ההודעות המשטריות ללא צורך בחקירת גובי ההודעות (ברי כי הודעות חוץ של מי מהמשיבים שבחר שלא להעיד במשפט, קבילות אך כלפי אותו משיב). כמו כן הסכימו הצדדים להגשת מזכרים, דוחות פעולה ומסמכים שונים ללא צורך בחקירת עדים.

8. אשר לסוגיית נוכחותם של המשיבים בחלק השני של האירוע נושא האישום השלישי - בית משפט קמא פסק על יסוד הראיות שהונחו לפניו כי כלל המשיבים נכחו בחלק השני של המפגש שהתרחש בפרדס (פס' 97 להכרעת הדין). המשיבים 3 ו-6 אינם חולקים בערעורים לפנינו על עצם נוכחותם במקום. המשיבה 2 מאשרת אף היא שנכחה בפרדס, הגם שלטענתה נותרה ברכב כאשר מהודעתה במשטרה של המשיבה 2 (שנמנעה ממתן עדות במשפט) עלה כי לטענתה ראתה משם את תקיפתו של זהר בבעיטות ובכאפות (ת/7, שו' 151; ת/8).

מנגד, המשיב 1 טען כנגד קביעתו של בית משפט קמא לפיה נכח בחלק השני של המפגש. לא מצאנו להתערב בקביעה עובדתית זו. נזכיר כי בהתאם להרשעתו של המשיב 1 באישום הראשון - הרשעה שהמשיב 1 אינו מערער עליה לפנינו - הוא היה אחראי על גביית חובות ממהמרים במועדון. אין חולק כי זהר צבר חובות הימורים במועדון וכן פעל כדילר במסגרתו. המשיב 1 אישר בעדותו במשפט כי הגיע לחלק הראשון של המפגש בגינה הציבורית, וזאת כדי לטפל בחובותיו של זהר (עמ' 95, שו' 14-15 לפרוטוקול מיום 19.12.2019; וכן עמ' 153, שו' 10-11 לפרוטוקול מיום 10.3.2021). טענתו של המשיב 1 לפיה לאחר כשתי דקות עזב את המקום, נדחתה על-ידי בית משפט קמא ובצדק. המשיב 1 שתק לאורך כל חקירתו במשטרה. מדו"ח איכונים (ת/51) עלה כי המשיב 1 שהה באזור גני תקווה במשך כשעה, קרי- לא עזב את המקום בחלוף כשתי דקות כטענתו (עמ' 154, שו' 2 לפרוטוקול מיום 10.3.2021). כאשר המשיב 1 נשאל על דו"ח האיכונים בחקירתו הנגדית במשפט, לא היה בפיו מענה מניח את הדעת (עמ' 163 שו' 18-20 לפרוטוקול מיום 10.3.2021). נוסף, כי הסנגור טען בכתב הערעור כי ממצאי איכון הפלאפון מצביעים על כך שמרשו לא נסע מהמקום בו התרחש החלק הראשון של האירוע, וממילא לא נסע לפרדס. טענה זו, מעבר לכך שהועלתה

לראשונה בערעור, ומעבר להיותה סותרת את עדותו של המשיב 1 באשר למשך שהותו במקום, אין בה בהכרח כדי להוליך למסקנה אליה מכוון הסנגור בשים לב למרחק הקצר בין שני חלקי האירוע, כנלמד מהראיות.

לכך יש להוסיף כי המשיב 6 העיד בחקירתו במשטרה (ת/22, שו' 78; ת/23, שו' 84-85, 144) וכן בחקירתו הנגדית במשפט (עמ' 163 שו' 22-16; ועמ' 178 שו' 18-20 לפרוטוקול מיום 2.5.2021) כי המשיב 1 נכח בחלק השני של המפגש. בית משפט קמא מצא אמירה זו של המשיב 6 כאמינה. לא מצאנו להתערב בכך לאחר שהערכאה הדיונית התרשמה באופן בלתי אמצעי מהעד ומאמירותיו. אכן, בית משפט קמא ציין כי עדותו של המשיב 6 בעניינים אחרים הייתה לעיתים בלתי מהימנה (למשל, פס' 80 להכרעת הדין). עם זאת, בית המשפט רשאי היה ליתן אמון בעדות המשיב 6 בדבר הימצאות המשיב 1 בחלק השני של המפגש, המשתלבת ביתר הראיות, וכאמור לעיל לא נמצאה עילה להתערב בכך.

ב"כ המשיב 1 טען כי אין לתת לדברים האמורים של המשיב 6 משקל כלשהו, שכן לא ניתנה לב"כ המשיב 1 דאז, עו"ד עירוני, הזדמנות לחקור את המשיב 6 בחקירה נגדית במשפט. אין לקבל טענה זו. אמנם הדין החל בהיעדרו של עו"ד עירוני ועורכי-דין נוספים, בהתאם להסכמתם (עמ' 130 שו' 3 לפרוטוקול מיום 2.5.2021). עם זאת, נראה כי בשלב כלשהו של הדין (שאינו תיעוד לגביו) הגיע עו"ד עירוני לאולם הדיונים. בתום הדין תועד כי עו"ד עירוני אמר, במענה לשאלת בית המשפט, שאין לו שאלות למשיב 6. גם כאשר בית המשפט שאל האם מי מבאי-כוח הנאשמים מבקש להעיר או לומר משהו, לא נשמעה כל הערה (עמ' 187 שו' 16, 21 לפרוטוקול הנ"ל).

בשורה התחתונה: לא מצאנו להתערב בקביעת בית משפט קמא לפיה הוכח ברמת ההוכחה הנדרשת בפלילים כי המשיב 1 נכח ביחד עם יתר המשיבים גם בחלקו השני של האירוע, בפרדס.

9. בכל הנוגע לחלקו של כל אחד מהמשיבים בחלק השני של האירוע, ותחולתה של דוקטרינת הביצוע בצוותא במישור היסוד העובדתי - בית משפט קמא קבע כי בשלב השני של המפגש, הופעלה אלימות פיזית כלפי זהר כדי לסחוט ממנו בכוח את תשלום חובותיו הכספיים וכדי לגרום לו להתנהל לפי דרישות המשיבים. כאמור, בעניינים אלה בית משפט קמא העדיף את עדותו של זהר במשטרה על פני עדותו במשפט מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות. טעמיו של בית משפט קמא בעניין זה מקובלים עלינו (פס' 99-100 להכרעת הדין), ולא ראינו להתערב בכך.

זהר העיד במשטרה כי לאחר ההגעה לפרדס והיציאה מהרכב, הוא הרגיש מכה מאחור ונפל, ואז הרגיש סטירות לפניו ובעיטות בצידי הגב, בלא שראה מי עשה זאת, הגם שידע לומר שאלה לא היו המשיבים 4 ו-6, אך הרגיש שמלבדם היו עוד שלושה אנשים (ת/57).

בית משפט קמא פסק כי למרות שאין עדות ישירה באשר לזהות התוקף או התוקפים, ברור שמדובר היה במישהו מבני החבורה שנכחו במקום, שכן בלתי סביר בעליל קיומו של תרחיש דמיוני שבו אדם זר צץ לפתע בפרדס והיכה את זהר בלא קשר למשיבים. הפעלת האלימות כלפי זהר עולה בבירור מהראיות שהובאו לפני בית משפט קמא. היא עולה מהודעתו של זהר במשטרה שבית המשפט ראה להעדיפה. המסקנה בדבר אלימות שהופעלה כלפי זהר

נתמכת גם בהתכתבות שזהר כתב למשיב 4 לאחר מעשה, במסגרתה הרגיע את המשיב 4 כי יספר למשטרה שנפל (ת/50); וכן בהתכתבות שזהר כתב למשיבה 2 לאחר מעשה, במסגרתה ציין כי שכב במיטה במשך שבוע לאחר האירוע (ת/52). הפעלת האלימות נתמכת גם בעדות אמו של זהר אודות שריטות שראתה על פניו של בנה. בנוסף היא עולה מהודעתו של המשיב 6 במשטרה (ת/22, שו' 61 ואילך) ומעדויות בבית המשפט (עמ' 134, שו' 5 לפרוטוקול מיום 2.5.2021). די בראיות אלה הקבילות כלפי כלל המשיבים, כדי לבסס את המסקנה בדבר הפעלת אלימות כלפי זהר. תמיכה נוספת למסקנה זו עולה גם מההודעות במשטרה של המשיבה 2 (ת/7, שו' 144 ואילך, ת/8), של המשיב 4 (ת/16, שו' 35 ואילך), של המשיב 5 (ת/21, שו' 240 ואילך), וכן מדו"ח התשאול של המשיב 3 (ת/53) (כשהודעות חוץ אחרונות אלה קבילות כלפי מוסרן). בהתחשב בכל אלה, קביעת בית משפט קמא בדבר הפעלת אלימות פיזית כלפי זהר מעוגנת היטב בראיות ואין כל עילה להתערב בה.

אשר לשאלה מי בדיוק ביצע את התקיפה - בית משפט קמא עמד על כך שכל המשיבים היו חלק מהמעגל הפנימי וקשורים לגרעין הקשה של העבירה וכולם נכחו בסביבת זהר בעת שהותקף על ידי מי מהם (ראו פס' 97, 114, 121 להכרעת הדין). בהקשר הנדון ציין בית המשפט בין היתר ביחס למשיב 3, כי זה הודה במשטרה שדחף את זהר (ת/53, ת/12); וביחס למשיב 5, כי כתב לאשתו לאחר האירוע: "פתחתי אותו... כי אותי הוא דפק והוא ניקנס גם בשבילי" (ת/46) (פס' 123 להכרעת הדין).

אמת, המשיב 3 טען בחקירתו במשטרה כי דחף את זהר כדי להגן עליו ולהפריד בין הניצים. כמו כן, המשיבה 2 טענה במשטרה כי צעקה לתוקפים שיחדלו ממעשיהם (ת/8). על רקע זה, בא כוח המשיב 3 ובאת כוח המשיבה 2 טענו בכתבי הערעור כי היה מקום לתת משקל לאמרות התמימות של מרשיהם במשטרה. דא עקא, הן המשיב 3 והן המשיבה 2 נמנעו מלהעיד בבית המשפט. משכך, צדק בית משפט קמא בקביעתו לפיה אין מקום לאפשר למשיבים 2-3 להתבסס על החלקים הפועלים לזכותם בהודעותיהם במשטרה, כאשר הם נמנעו מלאשר זאת במסגרת עדות בבית המשפט תוך העמדת גרסתם לחקירה נגדית (פס' 90, 93 להכרעת הדין).

כבר נפסק כי במצב בו נאשם בוחר לשמור על זכות השתיקה ולא להעיד במשפט, הרי ככלל יש קושי לאפשר לו ליהנות מאמרתו במשטרה, או חלק ממנה, אם לא העיד עליה ואישר אותה במסגרת עדותו בבית המשפט כך שהתאפשרה חקירה נגדית לגביה. גם אם יטען הטוען כי אין מדובר בכלל של קבילות אלא בכלל של משקל, הרי המשקל של אמרה "מזכה" במשטרה נחלש, בנסיבות בהן נאשם בוחר שלא להעיד במשפט כלל - להבדיל מנאשם שבוחר להעיד. בעוד האחרון חושף עצמו לאפשרות לחקירה נגדית ולהתרשמות בית המשפט מעדותו על דוכן העדים, הרי הראשון חוסם כל אפשרות לכך באופן שאין הזדמנות לעמת אותו עם דברים שמסר בחקירת המשטרה. מצב דברים זה בו נאשם נמנע כליל ממתן עדות במשפט, מקרין על משקלה של אמרה "מזכה" או "תמימה" שמסר במשטרה, כאשר הוא מבקש להתבסס עליה בלא לאפשר חקירה נגדית עליה. מסקנה זו מתיישבת היטב עם סעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 הקובע כי "הימנעות נאשם מהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע...". (ראו: ע"פ 2592/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פס' 9-10 (6.7.2016); ע"פ 4066/22 ז'ירנוב נ' מדינת ישראל, פס' 32-33 (25.6.2023)). כאמור, בענייננו בחרו המשיבים 2-3 - מטעמיהם - שלא להעיד במשפט ולא לחשוף עצמם לחקירה נגדית. בנסיבות אלה, נכון עשה בית המשפט עת לא נתן משקל לאמירות שמסרו המשיבים 2-3 בחקירתם במשטרה שאולי עשויות היו לעמוד לזכותם, להן לא נמצא כל אישוש ביתר הראיות שבאו לפניו.

אף אין לקבל את הטענה שהעלה המשיב 3 בדיון לפנינו, שלפיה אין לפצל בין הודאתו כי דחף את זהר ובין ההסבר שנתן כי עשה כן על מנת להפריד בין הניצים. זאת, הן משום שהסבר זה לא הועלה בחקירת המשטרה לכתחילה, למצער לא באורח חד וברור (ראו ת/53, וכן התמלול ת11/ב); הן נוכח הכלל בדבר אמירות חוץ של נאשם שבחר שלא להעיד כאמור לעיל; והן נוכח יתר הראיות שלא תמכו בכך, ואף ההיפך (ראו, למשל, עדותו של זהר שאמר שנפל כתוצאה מחבטה חזקה שקיבל מאחור ולא בשל ניסיון נטען להפריד בין הניצים).

10. בין כך ובין אחרת, בית משפט קמא קבע כי גם אם יש ראיות ברורות לכך שמי מהמשיבים לא היה שותף פעיל בתקיפה עצמה, הרי שהמשיבים כולם נטלו חלק באירוע. כך, חלק מהמשיבים יזמו ותכננו את המפגש עם זהר מלכתחילה על רקע חובות כספיים שלו ועל רקע התנהלותו כלפי המשיבים; ובכל מקרה כל המשיבים נכחו בסמוך לזהר, במרחק כזה או אחר, בשלב השני של האירוע, בשעה שזהר הותקף פיזית על-ידי מי מהם בפרדס (פס' 97, 114, 116, 121, 123 להכרעת הדין). בצדק פסק בית משפט קמא כי כל אלה מקרינים על תחולתה של דוקטרינת הביצוע בצוותא בעניינם של המשיבים. כך, שכן כל המשיבים השתייכו למעגל הפנימי של עבירות הסחיטה בכוח והתקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות. כולם הגיעו בכוונת מכוון לשלב הראשון של המפגש כדי לבוא בדרישות לזהר: המשיבים 4 ו-6 אישרו שהיו ממארגני המפגש נוכח החובות שצבר זהר בדירת ההימורים שהפעילו; המשיבים 1-3 הגיעו לחלק הראשון של המפגש לאחר תיאום כעולה מהאזנות הסתר, ונוכח חובותיו של זהר למועדון אותו הפעילו המשיבים 1-2 בסיוע המשיב 3; המשיב 5 - אשר לו עצמו היו חובות הימורים כלפי יתר המשיבים לאחר שגויס כמהמר על-ידי זהר - נטל אף הוא חלק במפגש לאחר שעודכן עליו מראש, נוכח טענות שונות שהיו לו כלפי זהר בין היתר על רקע החובות שהסתבך בהם מול יתר המשיבים. המשיבה 2 העידה במשטרה כי בשלב הראשון של המפגש, המשיב 1 אמר לזהר: "מה עם הכסף? עשית טעות" וזהר אף נדרש לשלם קנס כספי (ת/7 שו' 170; ת/8; וזאת כלפי המשיבה 2 ולעניין חלקה באירוע). לאחר שהמחלוקות עם זהר לא יושבו באמצעות דין ודברים בחלק הראשון של המפגש, ולאחר שהצעקות הפכו קולניות בגינה הציבורית, כל המשיבים נסעו יחד עם זהר למקום שומם וריק מאדם. בשלב השני שהתרחש בפרדס שומם, כל המשיבים היו בסמוך לזהר בעת שהותקף על-ידי מי מהם כדי שישלם חובותיו ויתאים את התנהלותו לדרישות המשיבים.

המסקנה המתבקשת היא כי כל אחד מהמשיבים נימנה עם החבורה שביצעה את העבירות כלפי זהר. יתר על כן; בית משפט קמא צדק עת ציין בהכרעת הדין כי מספרם של המשיבים אל מול זהר (6 מול 1) העצים את האפקט הסחטני שנועד להוביל את זהר לשלם חובותיו ולהתנהל לפי דרישותיהם של המשיבים (פס' 122 להכרעת הדין). במצב דברים זה, גם אם התקיפה הפיזית של זהר בוצעה על-ידי מקצת מן המשיבים, יש לראות את כל המשיבים כאחראים לה מכוח ביצוע בצוותא, בכפוף להתקיימות היסוד הנפשי אשר בו נדון בהמשך.

11. באת כוח המשיבה 2 טענה כי היה מקום להרשיע את מרשתה בסיוע לעבירות נושא האישום השלישי, ולא בביצוע בצוותא. טענה זו אינה יכולה להתקבל שכן המשיבה 2 היא חלק מהמעגל הפנימי של מבצעי העבירות: כבעלת מועדון ההימורים, החוב הכספי של זהר היה גם כלפיה כך שהיה לה אינטרס מובהק בביצוע העבירות. המשיבה 2 הייתה שותפה מלכתחילה לתיאום המפגש עם זהר, שנועד להוביל לסילוק חובותיו ונועד לגרום לזהר לפעול בהתאם לדרישות ממנו. המשיבה 2 הגיעה למפגש עם המשיב 3, וכן עם המשיב 1 שתפקידו בשותפות ביניהם, כפי שהוסבר על ידה בחקירתה במשטרה, היה לגבות כספים לרבות באיומים (ת/7 שו' 27 ואילך). המשיבה 2 נטלה חלק בכל שלבי האירוע, נסעה עם יתר בני החבורה לפרדס המבודד, ונכחה במקום בעת תקיפתו של זהר על-ידי מי מהמשיבים תוך סחיטתו

בא כוח המשיב 3 טען כי מרשו לא היה בעל המועדון ואף לא הייתה לו היכרות אישית עם זהר, ולכן לא היה למרשו אינטרס כלכלי לסחוט בכוח את זהר. על כך יש להשיב כי העבירות הנדונות אינן דורשות הוכחת מניע. מעבר לכך, נציין כי בית משפט קמא קבע שהמשיב 3 עבד בשכר אצל המשיבה 2. זאת ועוד; מחומר הראיות עולה כי המשיב 3 רצה בקרבתה של המשיבה 2, בהיותה אמא של מי שהייתה בעבר בת זוגו של המשיב 3 עמה הביא בת לעולם. בנסיבות אלה, גם אם למשיב 3 לא היה מניע כלכלי ישיר בסחיטה ובאלימות שהופעלו כלפי זהר, אין לשלול קיומם של מניעים אפשריים אחרים. בא כוח המשיב 3 הוסיף וטען כי מרשו היה פסיבי לחלוטין בשיח שהתנהל מול זהר. טענה זו אף היא אינה מועילה, שכן הוכח שהמשיב 3 היה חלק מהחבורה שפעלה מול זהר, הוא נכח בכל שלבי המפגש, והוא גם נטל חלק פעיל בחלק השני - האלים - של האירוע כאשר דחף את זהר.

בא כוח המשיב 6 טען כי מרשו היה נעדר אינטרס אישי באירוע נושא האישום השלישי. טענה זו אינה יכולה להתקבל. בלא למעט מן ההערה לעיל בדבר העדר חובה להוכחת מניע, הרי המשיב 6 הורשע במסגרת האישום השני (אליו נתייחס בהמשך הדברים) בכך שהיה שותף של המשיב 4 בהפעלתה של דירת ההימורים בגני תקווה. מכאן שהחובות הכספיים של זהר בגין הימוריו באותה דירה, היו גם כלפי המשיב 6 באופן שהקים לו אינטרס ישיר במעשי הסחיטה והאלימות שהופעלו כנגד זהר, וזאת כדי שישלם חובותיו ויתנהל בהתאם לדרישות ממנו.

באת כוח המשיבה 2 וכן בא כוח המשיב 6 טענו כי מרשיהם לא תקפו בעצמם את זהר וכי זהר העיד שלא פחד מהם אישית. דא עקא, טענות אלה אינן מעלות ואינן מורידות במישור האחריות הפלילית, שכן כאמור המשיבים 2 ו-6 היו חלק מהמעגל הפנימי של החבורה שפעלה בצוותא כאשר מי מחבריה תקפו את זהר כדי לגרום לו לשלם את חובותיו.

ניתן לסכם, אפוא, כי גם אם לא כל המשיבים נטלו חלק ישיר באלימות שהופעלה כנגד זהר בשלב השני של האירוע, כולם היו חלק אינהרנטי מהחבורה שפעלה בעניין זה בצוותא מתוך מטרה משותפת. למען שלמות התמונה, יוער כי המשיבים הועמדו לדין והורשעו לפי החלופה הקבועה בסעיף 427(א) רישא לחוק העונשין. בהתאם לכך, אין הכרח להוכיח במישור היסוד העובדתי כי מעשה הסחיטה בכוח הוביל את הנסחט (זהר) לעשיית מעשה.

12. בכל הנוגע להוכחת היסוד הנפשי - בית משפט קמא קבע כי ההחלטה לעבור עם זהר לשטח שומם ומבודד בשלב השני של המפגש, לא הייתה מקרית וכי כלל המשיבים היו מודעים לאפשרות של סחיטת זהר בכוח תוך הפעלת אלימות כלפיו.

הסנגורים יצאו חוצץ כנגד קביעה זו. כך למשל, באת כוח המשיבה 2 טענה כי מרשתה לא ידעה על מטרת הנסיעה בשלב השני של האירוע, וכן לא ידעה ולא צפתה אפשרות לתקיפתו של זהר ולסחיטתו בכוח. בדומה, בא כוח המשיב 3 טען כי התפתחות האירוע לפסים אלימים הייתה בלתי צפויה, בפועל או בכוח, וכי מרשו לא הכיר את זהר ולא רצה שייפגע וממילא לא צפה זאת. בא כוח המשיב 6 טען אף הוא כי מרשו צפה ויכוח לגיטימי, בלא לחשוד שהמפגש יתדרדר לאלימות.

טענות אלה נדחו בהכרעת הדין ובצדק: ראשית, בכל הנוגע למשיב 1, הרי שהוא העיד במשפט כי נכח שתי דקות בחלק הראשון של האירוע וכלל לא נכח בחלקו השני (גרסה שכאמור נדחתה כשקרית). ממילא, לא נשמעה מפיו כל גרסה לגבי מה הבין או מה חשב בשעת אמת. נוסף כי כפי שצוין לעיל, המשיבים 2 ו-3 לא העידו במשפט. בנסיבות אלה, טענות הסנגורים אודות מה הבינו או חשבו מרשיהם בעת המעשים, אינן יכולות לבוא במקום מתן עדות על דוכן העדים שניתן לבחנה בחקירה נגדית.

שנית, כפי שצוין לעיל, מלכתחילה המפגש של בני החבורה עם זהר בשלב הראשון, נערך על רקע חובות כספיים של זהר כלפי הבעלים של מועדון ההימורים (המשיבים 1 ו-2, שהמשיב 3 סייע להם), וכלפי הבעלים של דירת ההימורים (המשיבים 4 ו-6). אשר למשיב 5, הוא הגיע למפגש על רקע העובדה שהוא גויס כמהמר על-ידי זהר, צבר בעצמו חובות הימורים במועדון ובדירה, ובא "להעיד" על התנהלות קלוקלת לכאורה של זהר כלפיו וכלפי יתר המשיבים. כבר בשלב הראשון של המפגש, הדברים הגיעו לכדי צעקות קולניות. זהר העיד במשטרה כי כאשר נאמר לו בתום השלב הראשון של המפגש להיכנס לרכב, הוא היה מפוחד. בית משפט קמא פסק כי מכלול הנסיבות המתוארות ובהן: הרקע למפגש שכלל חובות כספיים של זהר, והגעת כל המשיבים לחלק הראשון של המפגש בכוונה לבוא בדרישות לזהר; האמירות של חלק מהמשיבים לזהר לפני המפגש; תוכן הדברים שהוחלפו בין המשיבים ובין זהר בחלק הראשון של המפגש לרבות הצעקות והטחת הדברים בטונים גבוהים; ובמיוחד המעבר מהגינה הציבורית אל מקום שומם ונסתר מעין - כל אלה מלמדים "על הכוונה לנקוט כנגד זהר מעשים שטוב לעשותם כשהם מוסתרים מעיני בני אדם" (פס' 88 להכרעת הדין). מכאן בא בית משפט קמא למסקנה לפיה "הכוונה הייתה לסחוט [מזהר] בכוח את תשלום חובותיו" (פס' 111 שם). ודוק, העובדה שהמשיבים גילו שזהר טען באזני המשיב 5 למעשי רמאות במועדון, מהווה סיבה אפשרית לכעסם על זהר. עם זאת, מחומר הראיות עולה בבירור כי לא מדובר בסיבה יחידה, וכי לא ניתן לנתק את המפגש מחובותיו הכספיים של זהר ומרצונם של המשיבים להוביל לפירעון החובות במועדון ובדירה. בהתחשב במכלול הנסיבות האמורות, אין להתערב בקביעת בית משפט קמא אודות מודעותו בפועל של כל אחד מהמשיבים לאפשרות של הפעלת אלימות פיזית כלפי זהר בשלב השני של האירוע שהתרחש במקום שומם וריק מאדם, וזאת במטרה לגרום לזהר לשלם חובותיו ולהתנהל לפי דרישות המשיבים. ודוק, אף אם נניח לצורך הדיון כי בני החבורה לא סיכמו מראש את דבר התקיפה של זוהר ואת פרטיה, לא יהיה בכך כדי לשנות. כך, שכן תכנון מוקדם אינו בגדר תנאי לתחולתה של דוקטרינת הביצוע בצוותא, שיכולה לחול גם בנסיבות של "שותפות ספונטנית" (יעקב קדמי **על הדין הפלילי** חלק ראשון 436 (2012) וההפניות שם).

שלישית, בבחינת מעבר לנדרש, נציין את אשר העלנו בדיון במעמד הצדדים תוך שניתנה להם הזדמנות להתייחס לעניין: אפילו נניח לטובת המשיבים 1, 2, 3 ו-6 כי בעת הנסיעה לפרדס בשלב השני של האירוע, הם היו מודעים רק לאפשרות כי יופנו כלפי זוהר איומים כדי שישלם את חובו ויתנהל כנדרש ממנו, להבדיל מאלימות פיזית, לא יהיה בכך כדי לסייע להם. טעם הדבר נעוץ בסעיף 34 לחוק העונשין הקובע כדלקמן: "עבר מבצע, אגב עשיית עבירה, עבירה שונה או נוספת לה, כאשר בנסיבות העניין, אדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתו...ישאו באחריות לה גם המבצעים בצוותא הנותרים...". במכלול נסיבות העניין, לאחר שחילופי הדברים עם זהר לגבי חובותיו הכספיים והתנהלותו כלפי המשיבים הגיעו לכדי צעקות רמות, ולאחר שכל ששת המשיבים נסעו עם זהר מהגינה הציבורית אל מקום שומם ומבודד, הרי אדם מן היישוב יכול וצריך היה להיות מודע לאפשרות שהדברים עלולים להתדרדר להפעלת אלימות פיזית כלפי זוהר מצד מי מהמשיבים, באופן שעלול לגרום לחבלה ממשית. בהתחשב בכך, המשיבים אחראים להפעלת הכוח ולעבירות הכרוכות בכך, וזאת אפילו אם נניח כי התקיימה בהם מודעות בפועל לאפשרות של איומים

כלפי זוהר כדי שישלם את חובותיו, להבדיל מתקיפה פיזית תוך גרימת חבלה ממשית כפי שאירע הלכה למעשה. כאמור, בהתאם לסעיף 34 לחוק, די במודעות בכוח של אדם מן היישוב בהקשר זה. הדברים האחרונים נאמרים בבחינת למעלה מן הצורך שכן כנזכר לעיל, בית משפט קמא קבע כי התקיימה במשיבים מודעות בפועל לאפשרות של תקיפה אלימה וסחיטה בכוח של זוהר. קביעה זו מקובלת עלינו בשים לב למכלול הראיות בתיק.

13. המסקנה המתבקשת מכל אלה היא כי בדין הורשעו המשיבים 1, 2, 3 ו-6 בעבירה של סחיטה בכוח וכן בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות במסגרת האישום השלישי. לפיכך, הערעורים מטעם המשיבים 1, 2, 3 ו-6 ביחס להרשעתם באישום השלישי, נדחים.

(ב) ערעורי המשיבים 1 ו-2 ביחס להרשעתם באישום הרביעי

14. כפי שפורט לעיל, עניינו של האישום הרביעי הוא בעבירה של סחיטה באיומים כלפי מהמר בשם וובה, שצבר חובות כספיים לאחר שהימר במועדון של המשיבים 1 ו-2.

בית משפט קמא קבע בהכרעת הדין כי הוכח שהמשיבה 2 העבירה את הטיפול בגביית החוב למשיב 1 בהתאם לחלוקת העבודה ביניהם, וכי המשיב 1 סחט את וובה באיומים כדי שישלם את החוב. קביעות אלה התבססו בין היתר על עדותו של וובה, שהעיד בבית המשפט כי המשיב 1 נפגש עמו ואמר לו כי: "אני לא משלם הרבה זמן את החוב, והשותפים כועסים והוא נשלח לא לדבר איתי אבל אני מוצא חן בעיניו והוא ייתן לי עוד זמן" (עמ' 37, שו' 36-37 לפרוטוקול). כמו כן, בית משפט קמא הפנה בהכרעת הדין להודעתה במשטרה של המשיבה 2 (אשר כאמור נמנעה מלהעיד במשפט והודעתה קבילה כלפיה). בהודעתה המשטרתית מסרה המשיבה 2 כי המשיב 1 היה שליח שלה לגביית חובות כספיים של המהמרים, ובלשונה: "הייתי אומרת למשה [המשיב 1] והוא היה הולך לדאוג שאותו בן אדם ישלם...היה מתקשר אליו אומר לו לבוא לשלם ומאיים עליו אם צריך" (ת/7, שו' 35 ואילך). בהמשך ההודעה המשטרתית ציינה המשיבה 2 את שמו של וובה כאחד האנשים ששלחה את המשיב 1 שיאיים עליהם, לאחר שלא שילם את חובו (ת/7, שו' 42). אשר למשיב 1 - הוא העיד במשפט כי שוחח עם וובה, אך טען כי דיבר עמו "בכבוד" ומעבר לכך טען שאינו זוכר את פרטי השיח ביניהם והכחיש את תוכן השיחה עליה העיד וובה במשפט (עמ' 106, שו' 20 לפרוטוקול). בית משפט קמא קבע כי מדובר בגרסה כבושה שכן המשיב 1 שמר על זכות השתיקה לאורך כל חקירותיו במשטרה, וכי יש לדחות גרסה זו בהיותה בלתי אמינה (פס' 129 להכרעת הדין).

בהתבסס על כל אלה, ובהתחשב ביתר נסיבות העניין, פסק בית משפט קמא כי שיחתו של המשיב 1 עם וובה לא הייתה בגדר דרישת חוב תמימה, אלא בגדר סחיטה באיומים. בית משפט קמא לא התעלם מן העובדה שוובה העיד שלא חש מאוים וכי המשיך להמר במועדון. בעניין זה קבע בית משפט קמא כי בהתאם להלכה הפסוקה, קיומו של יסוד "האיום" לא נבחן באמת מידה סובייקטיבית של האדם שכלפיו הופנה האיום, אלא באמת מידה אובייקטיבית לפי נסיבות המקרה (ראו למשל: רע"פ 2038/04 **לם נ' מדינת ישראל** (4.1.2006)). עוד נפסק כי בהתאם לחלופה הקבועה בסעיף 428 רישא לחוק העונשין אשר לפיה הועמדו המשיבים 1-2 לדין, לא נדרשת תוצאה, קרי- אין הכרח להוכיח שוובה שילם את החובות כתוצאה מהשפעת האיום עליו (ראו: יעקב קדמי **על הדין הפלייליים** חלק שני 1125 (2013)). לפיכך, נפסק כי המשיבים 1-2 פעלו כדי לסחוט מוובה באיומים את תשלום חובו כלפיהם.

15. בא כוח המשיב 1 טען כנגד הרשעת מרשו באישום הנדון. לגישתו, לא היה מקום לסמוך על עדותו של וובה אודות נוסח הדברים שאמר לו המשיב 1, וזאת נוכח חלוף הזמן מאז המפגש עם המשיב 1 ועד מתן העדות במשפט. עוד נטען כי אפילו אם נאמץ את עדותו של וובה אודות נוסח הדברים שאמר לו המשיב 1, הרי מדובר בדרישת חוב גרידא ולא בסחיטה באיומים. בנוסף, נטען כי נעשה שימוש כנגד המשיב 1 באמרת החוץ שמסרה המשיבה 2 במשטרה, וזאת למרות שהמשיבה 2 לא העידה במשפט ולפיכך לא ניתנה לב"כ המשיב 1 הזדמנות לחקור אותה כאמור בסעיף 10א(א)(2) לפקודת הראיות.

דין טענות אלה להידחות. טענתו הראשונה של בא כוח המשיב 1 מופנית כלפי ממצאי עובדה ומהימנות שברגיל ערכאת ערעור אינה נוהגת להתערב בהם. נוסף כי בא כוח המשיב 1 לא שאל את וובה בחקירה נגדית שאלות אודות נוסח הדברים שנאמרו לו על-ידי מרשו, או אודות הטענה המועלית כעת לפיה הנוסח הנטען אינו מדויק או שונה מכפי שנאמר בפועל (עמ' 38-39 לפרוטוקול). המשיב 1 שהעיד במשפט, לא סיפר על נוסח אחר ביחס לזה שנטען על-ידי וובה, אלא טען כי לא אמר את הדברים (עמ' 106 לפרוטוקול) - טענה שנדחתה כלא אמינה. בנסיבות אלה, אין כל יסוד להתערבותנו בממצאיו של בית משפט קמא לגבי נוסח הדברים שהמשיב 1 אמר לוובה.

עוד לא מצאנו להתערב בקביעתו של בית משפט קמא לפיה אמירתו של המשיב 1 לוובה, לא הייתה בגדר דרישת חוב תמימה אלא בגדר סחיטה באיומים. הדברים עולים בבירור מנסיבות המפגש בין המשיב 1 לוובה ומנוסח האמירה: "...השותפים כועסים והוא נשלח לא לדבר איתי..." (עמ' 37, שו' 36-37 לפרוטוקול). וובה עצמו העיד כי על אף שלא חש מאוים, הוא הבין בשעת אמת שהמשיב 1 נשלח כדי לאיים עליו (עמ' 37, שו' 31 לפרוטוקול).

אשר לטענתו הנוספת של הסנגור לפיה נעשה שימוש באמרת החוץ של המשיבה 2 כנגד המשיב 1 אף שהאחרונה לא העידה במשפט - טענה זו דינה להידחות שכן קריאת הכרעת הדין מלמדת שהשימוש בהודעתה המשטרית של המשיבה 2 נעשה בעיקר כדי להוכיח את חלקה של המשיבה 2 בעבירת הסחיטה באיומים. לצורך הרשעתו של המשיב 1 בעבירה האמורה, אין צורך בהודעתה המשטרית של המשיבה 2, ודי בעדותם במשפט של וובה ושל המשיב 1, ובמצאי העובדה והמהימנות שבית משפט קמא קבע בהתבסס על כך.

16. באת כוח המשיבה 2 טענה אף היא כנגד הרשעת מרשתה באישום הרביעי. נטען כי וובה לא חש מאוים וכן נטען כי וובה שילם את חובו בלא קשר לאיומים. לשתי הטענות האמורות התייחסנו לעיל, ואין צורך לשוב על הדברים. באת כוח המשיבה 2 הוסיפה וטענה להגנה מן הצדק בגין כך שחלק מהקלטות החקירה במשטרה אבדו במהלך השנים. טענה זו נדונה בפירוט בפס' 150-157 להכרעת הדין. הטעמים שפורטו שם לדחיית הטענה מקובלים עלינו. כך במיוחד, כאשר לא הייתה חובה חוקית לתיעוד החקירות כמוסבר שם, וכמו כן המשיבה 2 שלא העידה במשפט, לא טענה כי הודעותיה במשטרה אינן משקפות את הדברים שאמרה בחקירה, ואף לא ביקשה להעיד את גובי הודעותיה המשטריות.

17. אשר על כן, הערעורים של המשיבים 1-2 כנגד הרשעתם באישום הרביעי נדחים.

(ג) ערעור המשיב 6 ביחס להרשעתו באישום השני

18. במסגרת האישום השני, המשיב 6 הורשע בכך שהיה שותף ביחד עם המשיב 4 בהפעלה, בהחזקה ובניהול של דירת ההימורים בגני תקווה, וכן בעריכת משחקים אסורים שם. בית משפט קמא ביסס את הרשעת המשיב 6 באישום השני, בין היתר, על הודאתו של המשיב 6 בחקירה המשטרתית, שם סיפר כי הוא והמשיב 4 היו שותפים בדירת ההימורים וחילקו את הרווחים ביניהם (ת/23, שו' 139, שו' 149). המשיב 6 טען בבית משפט קמא כי לא הודה בכך במשטרה, אולם טענה זו נדחתה כלא אמינה שכן החקירה המשטרתית של המשיב 6 הוקלטה ותומללה, והודאתו תועדה בבירור בתמליל (ת/23ב, עמ' 58, שו' 1485). תמיכה להיותו של המשיב 6 בעלים של דירת ההימורים, ניתן למצוא גם בהודעתו המשטרתית של זהר (שכאמור בית משפט קמא ראה להעדיף אותה על פני עדותו במשפט), במסגרתה סיפר זהר כי המשיבים 4 ו-6 היו בעלי המקום (ת/57, שו' 14). היותו של המשיב 6 בעליה של דירת ההימורים, נלמדת גם משיחה שעלתה בהאזנות הסתר עם המשיבה 2 אודות מהמר שחייב כסף, שם אמר המשיב 6: "ואתה לא שיחקת אצלי בכלל, אתה אצלי לא היית שמונה חודשים", שיחה אליה הופנה בחקירתו הנגדית והתקשה לתת לדברים הסבר משכנע (עמ' 158-159 לפרוטוקול מיום 2.5.2021; ההדגשות אינן במקור).

19. בא כוח המשיב 6 טען כי לא היה מקום להרשיע את מרשו באישום השני שכן היה מדובר במשחקי קלפים בין חברים, ולפיכך חלות הנסיבות המיוחדות הקבועות בסעיף 230 לחוק העונשין, המחריגות את האיסורים לגבי משחקים אסורים. טענה זו נדונה בהכרעת הדין ונדחתה מטעמים שפורטו שם ואשר איננו רואים להתערב בהם (שם, פס' 83). בתמצית בלבד נזכיר כי המשיב 6 הודה במשטרה בדבר חלוקת רווחים בינו ובין המשיב 4 וזהר, דבר שאינו מתיישב עם טענתו לתחולת סעיף 230 לחוק העונשין. זאת ועוד; בעדותו במשפט המשיב 6 לא ידע לנקוב בשמות מלאים של משתתפים קבועים בחוג החברים הנטען - דבר שאף הוא אינו מתיישב עם טענה למשחקים שעריכתם נועדה לחוג אנשים מסוים כאמור בסעיף 230(1) לחוק. בנוסף, המשיב 6 אישר בעדותו במשפט כי ידע שהמעשים בדירת ההימורים היו לא חוקיים (עמ' 150, שו' 23 לפרוטוקול מיום 2.5.2021). בית משפט קמא קבע בצדק כי יש בכך משום ראשית הודאה, ואף עניין זה אינו עולה בקנה אחד עם טענת המשיב 6 לתחולתו של סעיף 230 לחוק (לפרשנות מצמצמת לסעיף 230 לחוק העונשין, ראו והשוו: עמ"ם 4436/02 **תשעת הכדורים נ' עיריית חיפה** (3.4.2004)).

20. בא כוח המשיב 6 הוסיף וטען לאכיפה בררנית ביחס למרשו. לפי הנטען, בעל דירת ההימורים (אדם בשם אדי) לא הועמד לדין, וגם זהר לא הועמד לדין למרות שבשלב מסוים הוא נטל חלק מהרווחים של דירת ההימורים. טענה זו נדונה ונדחתה בהכרעת הדין (שם, פס' 144-148). לגבי בעל הדירה (אדי) - לא הונחה תשתית לכך שהוא היה אחראי לניהול ההימורים בדירה, וזאת בניגוד למשיב 6. אשר לזהר - לא ברור אם חלקו בניהול דירת ההימורים היה שווה לזה של המשיב 6, אך בכל מקרה העובדה שזהר נסחט בכוח בנסיבות חמורות במסגרת האישום השלישי, היוותה שיקול שהמאשימה הייתה רשאית להביאו בחשבון במסגרת שיקולי ההעמדה לדין. אין מדובר, אפוא, ביחס שונה למי שמשתייכים לאותה קבוצת שוויון, ועל כן אין מקום לקבל את טענת בא כוח המשיב 6 לאכיפה בררנית ביחס למרשו.

בדיון לפנינו טען ב"כ המשיב 6 לראשונה כי יש מקום "לפסול" את הכרעת הדין, תוך הפניה לפסקה 59 לתשובת המדינה לערעורים (תשובה מיום 9.6.2023). בסיפא של פסקה 59 הנ"ל השיב ב"כ המדינה לטענת האכיפה הבררנית וציין דבר קיומו של נתון משמעותי בעניינו של משיב 6 במסגרת ההחלטה להעמדתו לדין "שכמובן לא היה ידוע לבית משפט קמא הנכבד בשלב הכרעת הדין ואשר המדינה התייחסה לכך ברמז בסיכומיה - עמ' 160 שו' 27"

(ההדגשה הוספה). לטענת ב"כ המשיב 6, משב"כ המדינה טען כך, הרי שבדבריו אלה אישר כי בית משפט קמא נחשף לעברו הפלילי של משיב 6 בשלב הסיכומים לפני הכרעת הדין, ובכך נפל פגם. לא מצאנו כי כך הדבר. עיון בסיכומיו בעל פה של ב"כ המדינה בבית משפט קמא (עמ' 160 שו' 27 לפרוטוקול מיום 21.6.2021) מעלה כי נאמר על ידו ש"יש נתונים נוספים שאני לא אפרט אותם אבל יש גם שיקולים נוספים שלא קשורים דווקא לראיות". כפי שצינו בדיון שהתקיים לפנינו במעמד הצדדים, מדובר באמירה כוללת שקשה מאוד להבין ממנה קיומו של עבר פלילי, ונראה כי גם ב"כ המשיב לא סבר אחרת בשעת אמת, שהרי לא העלה כל טענה בעניין זה, לא עת נשמעו הסיכומים בבית משפט קמא ולא בכתב הערעור. כך או אחרת, טענתו של ב"כ המשיב כי בדברים אלה יש כדי להביא לפסילת הכרעת הדין, אין בה ממש ואין לקבלה.

21. נוכח הטעמים שפורטו, ערעורו של המשיב 6 כנגד הרשעתו באישום השני, נדחה גם הוא.

הערעורים של כלל הצדדים על העונשים

22. כפי שכבר צוין, ביום 13.9.2022 ניתן גזר הדין בעניינם של המשיבים 1, 3-5; ביום 24.10.2022 ניתן גזר הדין בעניינה של המשיבה 2; וביום 18.12.2022 ניתן גזר הדין בעניינו של המשיב 6. כאמור לעיל, על רקע הגשת כתב אישום כנגד המשיב 5 בגין עבירות חדשות שיוחסו לו, בוטלו צווי המבחן והשל"צ שהוטלו עליו בגזר הדין המקורי בתיק הנוכחי, ובגזר דין נוסף שניתן ביום 3.4.2023 הושת עליו מאסר בפועל תחת רכיבי העונש שבוטלו. על גזרי הדין האמורים הוגשו לפנינו ערעורים הדדיים.

(א) גזרי הדין - מתחמי הענישה והעונשים שהוטלו בבית משפט קמא

23. לפני בית משפט קמא היו מסמכים שונים שהוגשו לעיונו, עדויות אופי מטעם מי מהמשיבים, תסקירים של שירות המבחן ביחס לכלל המשיבים, וכן חוות דעת ממונה על עבודות שירות ביחס לחלק מהמשיבים. בגזרי הדין ראה בית משפט קמא לקבוע לכל אחד מהמשיבים מתחם ענישה הולמת כולל ביחס לכלל העבירות בהן הורשע וכן לגזור עונשים כדלקמן:

בעניינו של המשיב 1 - נקבע מתחם שנע מ-18 חודשי מאסר בפועל ועד 36 חודשי מאסר בפועל וזאת בהתייחס לשלושת האישומים בהם הורשע: האישום הראשון (משחקים אסורים); האישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש); והאישום הרביעי (סחיטה באיומים). בית משפט קמא ראה להעמיד את עונשו של המשיב 1 במחצית המתחם מטעמים עליהם עמד, וגזר עליו 27 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים לרבות הפעלת מאסר מותנה, כמפורט בס' 2 לעיל.

בעניינה של המשיבה 2 - נקבע מתחם שנע מ-12 חודשי מאסר בפועל ועד 30 חודשי מאסר בפועל וזאת בהתייחס לשלושת האישומים בהם הורשעה: האישום הראשון (משחקים אסורים); האישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש); והאישום הרביעי (סחיטה באיומים). בית משפט קמא ראה לחרוג לקולא מהמתחם האמור מטעמי שיקום, וגזר עליה 7 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד רכיבי ענישה נוספים, כמפורט בס' 2 לעיל.

עמוד 15

בעניינו של המשיב 3 - נקבע מתחם שנע מ-9 חודשי מאסר בפועל ועד 20 חודשי מאסר בפועל וזאת בהתייחס לשני האישומים בהם הורשע: האישום הראשון (סיוע למשחקים אסורים); האישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש). בית משפט קמא העמיד את עונשו של המשיב 3 בשליש התחתון של המתחם מטעמים עליהם עמד, וגזר עליו 12 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים לרבות הפעלת מאסר מותנה, כמפורט בס' 2 לעיל.

בעניינו של המשיב 4 - נקבע מתחם שנע מ-16 חודשי מאסר בפועל ועד 30 חודשי מאסר בפועל וזאת בהתייחס לשני האישומים בהם הורשע: האישום השני (משחקים אסורים); והאישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש). בית משפט קמא ראה לחרוג לקולא מהמתחם שקבע מטעמי שיקום, וגזר עליו 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד רכיבי ענישה נוספים, כמפורט בס' 2 לעיל.

בעניינו של המשיב 5 - נקבע מתחם שנע מ-6 חודשי מאסר בפועל ועד 18 חודשי מאסר בפועל וזאת בהתייחס לאישום היחיד בו הורשע: האישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש). לכתחילה, בית משפט קמא ראה לחרוג לקולא מהמתחם שקבע וגזר עליו עבודות לתועלת הציבור וצו מבחן לצד רכיבי ענישה נוספים, כמפורט בס' 2 לעיל. בהמשך, הופקעו צווי המבחן והשל"צ והושתו על משיב זה 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לאחר שנמצא שיש למקם את עונשו בחלק האמצעי עליון של המתחם שנקבע.

בעניינו של המשיב 6 - נקבע מתחם שנע מ-10 חודשי מאסר בפועל ועד 28 חודשי מאסר בפועל וזאת בהתייחס לשני האישומים בהם הורשע: האישום השני (משחקים אסורים); והאישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש). בית משפט קמא ראה לחרוג לקולא מהמתחם שקבע מטעמי בריאות, וגזר עליו 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד רכיבי ענישה נוספים, כמפורט בס' 2 לעיל.

(ב) תמצית טיעוני הצדדים בערעורים על גזרי הדין

24. המדינה מערערת על קולת העונשים שנגזרו ביחס לששת המשיבים. טענותיה העיקריות של המדינה הן כדלקמן: ראשית, ביחס למשיבים 1 ו-2 נטען כי היה מקום לקבוע מתחמי ענישה הולמת נפרדים לגבי האישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש), ולגבי האישום הרביעי (סחיטה באיומים); שנית, ביחס לכלל המשיבים, נטען כי המתחמים שנקבעו בבית משפט קמא לגבי האישומים השלישי והרביעי מקלים יתר על המידה, ואינם תואמים את עיקרון ההלימה ואת מדיניות הענישה הנוהגת; שלישית, ביחס לכלל המשיבים נטען כי היה מקום לגזור עונשים חמורים מאלה שנגזרו, וכן לא היה מקום לחרוג לקולא מהמתחמים משיקולי שיקום או משיקולי בריאות וזאת ביחס למשיבים שבית משפט קמא מצא לעשות כן בעניינם; רביעית, ביחס למשיבים 1 ו-3, נטען כי נפל פגם באופן הפעלת המאסרים המותנים, שכן לטענת המדינה היה מקום להפעילם במצטבר.

על רקע כל אלה חזרה המדינה לפנינו על העמדה העונשית לה טענה בבית משפט קמא, כדלקמן:

המשיב 1 - ביחס לאישום הראשון (משחקים אסורים) המדינה טענה למתחם שנע ממאסר מותנה ועד שנת מאסר

בפועל; ביחס לאישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש כשהמשיב 1 היה לטענת המדינה שותף בצעקות או באיומים) מתחם שנע מ-15 עד 33 חודשי מאסר בפועל; וביחס לאישום הרביעי (סחיטה באיומים) מתחם שנע מ-10 ועד 24 חודשי מאסר בפועל. המדינה עתרה לעונש כולל של 50 חודשי מאסר בפועל ולהפעלת המאסר המותנה במצטבר באופן מלא.

המשיבה 2 - ביחס לאישום הראשון (משחקים אסורים) המדינה טענה למתחם שנע ממאסר מותנה ועד שנת מאסר בפועל; ביחס לאישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש כשהמשיבה 2 הורשעה מכוח ביצוע בצוותא ולא הייתה שותפה ישירה לתקיפה עצמה) מתחם שנע מ-12 עד 30 חודשי מאסר בפועל; וביחס לאישום הרביעי (סחיטה באיומים) מתחם שנע מ-10 ועד 24 חודשי מאסר בפועל. המדינה עתרה לעונש כולל של 30 חודשי מאסר בפועל.

המשיב 3 - ביחס לאישום הראשון (סיוע למשחקים אסורים) המדינה טענה למתחם שנע ממאסר מותנה ועד 5 חודשי מאסר בפועל; ביחס לאישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש כשהמשיב 3 השתתף בתקיפה בפועל) מתחם שנע מ-18 עד 36 חודשי מאסר בפועל. המדינה עתרה לעונש כולל של 30 חודשי מאסר בפועל ולהפעלת המאסר המותנה במצטבר באופן מלא.

המשיב 4 - ביחס לאישום השני (משחקים אסורים) המדינה טענה למתחם שנע ממאסר מותנה ועד שנת מאסר בפועל; ביחס לאישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש כשהמשיב 4 היה לטענת המדינה שותף בצעקות או באיומים) מתחם שנע מ-15 עד 33 חודשי מאסר בפועל. המדינה עתרה לעונש כולל של 26 חודשי מאסר בפועל.

המשיב 5 - ביחס לאישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש כשהמשיב 5 השתתף בתקיפה בפועל) מתחם שנע מ-18 עד 36 חודשי מאסר בפועל. המדינה עתרה לעונש כולל של 28 חודשי מאסר בפועל.

המשיב 6 - ביחס לאישום השני (משחקים אסורים) המדינה טענה למתחם שנע ממאסר מותנה ועד שנת מאסר בפועל; ביחס לאישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש כשהמשיב 6 הורשע מכוח ביצוע בצוותא ולא היה שותף ישיר לתקיפה עצמה) מתחם שנע מ-12 עד 30 חודשי מאסר בפועל. המדינה עתרה לעונש כולל של 22 חודשי מאסר בפועל.

25. מנגד, כלל המשיבים ערערו על חומרת העונש. כל משיב ודגשיו שלו. כאמור לעיל, בהחלטתנו מיום 7.6.2023 התאפשר למשיבים להגיש מסמכים מעדכנים אשר מתייחסים לתקופת הזמן שלאחר מתן גזרי הדין. בעקבות ההחלטה הגישו חלק מהמשיבים מסמכים שונים. טענותיהם העיקריות של כל אחד מהמשיבים הן אלה:

1 המשיב - בתמצית נטען כי העונש שנגזר עליו חמור מדי שכן אינו נותן משקל ראוי לחלוף הזמן, לתקופת המעצר באיזוק אלקטרוני, וכן לשינוי הנטען שעבר המשיב 1 בחייו בשנים האחרונות בעקבות כך שנישא ונולדו לו שלושה ילדים וכן בעקבות טיפול פסיכולוגי. עוד נטען ביחס למצבו של אחד מילדיו הקטינים של המשיב 1, שלגבי כך הוגש בדיון לפנינו תיעוד רלבנטי. המשיב 1 הוסיף וטען כי בגזר הדין יוחס לו כי נתן מכת אגרוף לזהר באירוע נושא האישום השלישי, אף

שאינן קביעה כאמור בהכרעת הדין. עוד נטען לפער עצום בין העונש שהוטל על המשיב 1 ובין העונש שהוטל על המשיבה 2, שהורשעה באותם אישומים ועבירות כמותו. לפיכך ביקש המשיב 1 להקל במידה רבה בעונש שהוטל עליו.

המשיבה 2 - בתמצית טענה כי היה מקום להקלה נוספת בעונשה (שנגזר בחריגה לקולא מהמתחם) נוכח חלוף הזמן, נסיבותיה האישיות הקשות, הליך השיקום שעברה, נטילת האחריות על ידה, והעובדה שהיא נעדרת עבר פלילי ושגם לאחר האירועים נושא ההליך כאן לא נפתחו בעניינה תיקים חדשים. בדיון לפנינו הגישה המשיבה 2 מסמכים הכוללים מכתב של עובדת סוציאלית מיוני 2023 לגבי נסיבות חייה וטיפול שבו היא משולבת; מכתבי המלצה ממעסיקים ומהורים לילדים פגועים שהמשיבה 2 משמשת כסייעת הסעות עבורם; מכתבים מבני משפחתה; תיעוד רפואי ומסמכים נוספים.

המשיב 3 - בתמצית טען כי היה מקום לקבוע מתחם מתון יותר בעניינו כך שינוע ממאסר לריצוי בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל. עוד נטען כי העונש שנגזר חמור ואינו נותן משקל ראוי לנסיבותיו האישיות של המשיב 3 לרבות תסמונת טורט ממנה הוא סובל מילדות ושילובו כילד במערכת החינוך המיוחד. המשיב 3 הדגיש כי במהלך השנתיים האחרונות פנה לטיפול ברשות לשיקום האסיר והמשיך בטיפול גם במהלך תקופות מאסר בפועל אותן ריצה בגין עבירות סמים שביצע במהלך ניהול משפטו לפני בית משפט קמא. בעניין זה הגיש המשיב 3 בגדרי ההליך שלפנינו, בין היתר, דו"ח עדכון מאת רכזת שיקום האסיר ביבנה, מיוני 2023, שמתאר את הטיפול שבו משולב המשיב 3 ואת מחויבותו להליך הטיפולי. כמו כן הוגש בדיון מכתב המלצה של מעסיקו הנוכחי של המשיב 3 שמעיד על השינוי שחל בו. בהתבסס על כלל האמור טען המשיב 3 כי היה מקום לחרוג לקולא מטעמי שיקום מהמתחם בעניינו, ולגזור עליו עונש של עבודות שירות או כל עונש שיקומי אחר. המשיב 3 הוסיף וטען כי לא היה מקום להפעיל את המאסר המותנה התלוי ועומד נגדו וכי היה מקום להאריכו. עוד נטען כי עונשו אינו עומד ביחס הולם לעונשים שהוטלו על המשיבים האחרים בפרשה, וכי הוטל עליו עונש חמור למרות שלטענתו הוא החוליה החלשה ביותר באירוע.

המשיב 4 - בתמצית טען כי היה מקום להקל בעונש שנגזר עליו בחריגה לקולא מהמתחם ולהסתפק בעונש של של"צ ולחילופין קיצור של תקופת עבודות השירות שנגזרה עליו. נטען כי המשיב 4 נעדר עבר פלילי וכי ביצע את העבירות על רקע חובות הימורים אליהם נקלע; כי הוא חולה סכרת; כי בחלוף הזמן המשיב 4 עבר הליך שיקומי ארוך ומשמעותי של קרוב לשנה וחצי ברמת הגולן אליו פנה באופן עצמאי; וכי לא הייתה לו מעורבות פלילית נוספת. המשיב 4 הוסיף והדגיש כי שירות המבחן העריך בתסקיר כי רמת הסיכון הנשקפת ממנו היא נמוכה, וכי בעקבות צו המבחן שהטיל עליו בית משפט קמא הוא משולב כיום בטיפול במסגרת שירות המבחן. בגדרי ההליך שלפנינו הגיש המשיב 4, בין היתר, מכתב קצר מחודש פברואר 2023 של מטפלת קבוצתית במסגרת שירות המבחן שהתייחסה למאמצי השיקום שלו; תיעוד רפואי; וכן תלושי שכר המעידים על השתלבות בעבודה מסודרת לפרנסת המשפחה ולהתמודדות עם חובות כספיים. בנוסף הגיש המשיב 4 מכתב בכתב יד, שאינו נושא תאריך, מאת מר סלבה גולדמן, תושב רמת הגולן, שאליו פנה המשיב 4 מיוזמתו בבקשת עזרה בסוף בשנת 2016 ואשר תיאר את ההליך שבו ליווה את המשיב 4 במאמציו לשנות את מסלול חייו. יוער כי חרף התנגדות המדינה להגשת המסמך האחרון בנימוק לפיו ניתן היה להגישו בערכאה הדיונית, סברנו כי נכון יהיה שהמסמך יעמוד לפנינו. זאת לשם השלמת התמונה שעמדה לנגד עיני בית משפט קמא, לאחר שאשת המשיב 4 העידה לפנינו כעדת אופי אודות שהותו של המשיב 4 בהליך טיפולי ברמת הגולן.

המשיב 5 - טענתו העיקרית של המשיב 5 היא כי לאחר הפקעת צווי השל"צ והמבחן בעניינו בעקבות ההליך הפלילי

החדש שהוגש נגדו (בו מיוחסות לו עבירות רכוש חדשות), לא היה מקום למהר ולגזור את דינו בתיק שכאן, אלא היה צריך להמתין לבחינת אופק טיפולי. כיום משולב המשיב 5 בהליך גמילה בקהילת בית אביבה, במסגרת הליכי המעצר בהליך הפלילי החדש. המשיב 5 הדגיש כי המדינה לא עררה על ההחלטה לשחררו למסגרת הטיפולית האמורה. על רקע זה טען המשיב 5 כי יש להותיר את הערעור שלפנינו תלוי ועומד לשם מיצוי האפיק הטיפולי בהליך הפלילי החדש, שרק לאחר מכן יהיה נכון לדון בערעורים על העונש שהוטל עליו בהליך שכאן. מכל מקום טען המשיב 5 כנגד מיקום עונשו בחלק האמצעי עליון של המתחם. סמוך לפני הדיון לפנינו הגיש המשיב 5 מכתב מיום 2.7.2023 מאת קהילת בית אביבה בו מתוארים שלבי ההליך הטיפולי שהמשיב 5 מצוי בראשיתו.

המשיב 6 - בתמצית טען המשיב 6, בין היתר, כי המתחם שנקבע בעניינו חמור מדי וכי העונש שהוטל עליו (תוך חריגה לקולא מהמתחם מטעמי בריאות) ראוי להקלה נוספת עד כדי ביטול כליל של רכיב המאסר בפועל לרבות בדרך של עבודות שירות, וזאת נוכח מצבו הבריאותי, חלוף הזמן והעדר הסתבכות נוספת בפלילים. המשיב 6 טען בנוסף כי שגה בית משפט קמא כאשר ייחס לו בגזר הדין כי דרש מזהר באירוע נושא האישום השלישי סך של 20,000 ₪, משאין קביעה כאמור בהכרעת הדין. בעניין מצבו הרפואי הציג המשיב 6 בדיון לפנינו את התיעוד הרפואי שהוגש לבית משפט קמא. כמו כן הוגש מסמך, כפי הנראה מאת המוסד לביטוח לאומי, בדבר נכות זמנית בדרגת 100%.

כלל המשיבים ביקשו להורות על עריכת תסקירים משלימים שיתנו תמונה מעדכנת על מצבם כיום, לאחר מתן גזרי הדין בעניינם.

(ג) מתחמי הענישה ההולמת

26. ברגיל ערכאת הערעור בוחנת בראש ובראשונה את התוצאה העונשית הסופית. ככל שתוצאה זו אינה מקימה עילה להתערבות, הרי אין בטענות כנגד מתחמי הענישה ההולמת שנקבעו או כנגד אופן הפעלת מנגנון הבניית שיקול הדעת שעוגן בהוראות תיקון 113 לחוק העונשין, כדי להצדיק קבלת ערעור. דא עקא, במקרה שלפנינו איננו רואים עין בעין עם בית משפט קמא את המתחמים שקבע, אשר להם השלכה על העונשים שנגזרו שאף בהם נראה להתערב. בית משפט קמא קבע מתחמים כוללים לאישומים שונים כאשר לשיטתנו לא היה מקום לעשות כן; אנו בדעה שהמתחמים מקלים ביחס לנדרש לפי עיקרון ההלימה ולפי הענישה הנוהגת בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות; כמו כן אנו סבורים כי יש במתחמים שקבע בית משפט קמא מידה של אי התאמה פנימית. בנסיבות אלה מצאנו לייחד בפתח הדברים התייחסות קצרה לסוגיית המתחמים.

27. המשיבים לא חלקו באופן ממשי על מתחמי הענישה ההולמת להם טענה המדינה ביחס לאישומים הראשון והשני, שעניינם בעבירות של ארגון ועריכת משחקים אסורים וכן החזקה וניהול של מקום משחקים אסורים (המשיבים 1, 2, 4 ו-6 כמבצעים עיקריים, והמשיב 3 כמסייע). המדינה טענה למתחם שמתחיל במאסר מותנה ואין בסיס לקבל זאת. ממילא, ההשלכה המעשית של האישום הראשון (בעניינם של המשיבים 1-3) ושל האישום השני (בעניינם של המשיבים 4 ו-6) על העונש הכולל, היא מוגבלת בנסיבות המקרה שלפנינו. המחלוקת לעניין המתחמים נוגעת אם כן לאישומים השלישי והרביעי שעניינם במעשי הסחיטה, ובהם נדון כעת.

28. אחת מנקודות המחלוקת המרכזיות בעניין עונשם של המשיבים 1 ו-2, נסובה על השאלה האם בעניינם של משיבים אלה שהורשעו גם באישום השלישי וגם באישום הרביעי, היה מקום לקבוע מתחם עונש הולם אחד כולל, כפי שנטען על ידי ההגנה וכפי שקבע בית משפט קמא; או שמא צריך היה לקבוע מתחם נפרד לאישום השלישי ולאישום הרביעי, כטענת המדינה.

לאחר ששקלנו את טענות הצדדים, עמדנו היא כי יש ממש בטענת המדינה. כבר נפסק כי "כאשר בפני בית המשפט מספר מעשי עבירה, באישומים שונים, כלפי קורבנות שונים, אף אם יש בו קווי אפיון דומים - מדובר ב'מספר אירועים' שיש לקבוע להם מתחמי עונש הולמים נפרדים" (ראו מכלל רבים, ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פס' 18 (27.8.2014)); ובהקשר של עבירת סחיטה באיומים ראו: ע"פ 2580/14 חסן נ' מדינת ישראל, פס' 17 וההפניות שם (23.9.2014)). במקרה דנן האישום השלישי נסב על עבירות של סחיטה בכוח ותקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי זהר, כאשר העבירות בוצעו על ידי ששת המשיבים בחבורה שפעלה בצוותא, תוך הפעלת כוח פיסי, בזמן ובמקום מסוים. האישום הרביעי לעומת זאת נסב על עבירה של סחיטה באיומים, שבוצעה כלפי אדם אחר - וובה - כאשר העבירה בוצעה אך על ידי המשיבים 1 ו-2 תוך איומים מילוליים ללא הפעלת כוח פיסי, במקום אחר ובפער זמנים של מספר חודשים. אמת, הרקע לשני האישומים נעוץ בחובות הימורים. ואולם כאמור קיומם של קווי אפיון דומים, אינו מספיק לקביעת מתחם כולל מקום בו מדובר במעשי עבירה שונים, באישומים שונים ובנפגעים שונים. לפיכך אנו סבורים כי האישומים השלישי והרביעי מהווים אירועים נפרדים שהצדיקו קביעת מתחמי עונש הולם נפרדים.

29. אשר למתחמי הענישה ההולמת לגופם - מאחר שבית משפט קמא ראה לקבוע מתחם אחד כולל לכלל העבירות שבהן הורשע כל משיב, לא ניתן לחלץ מגזרי הדין מתחם נפרד לעניין האישום השלישי ולעניין האישום הרביעי. זאת ועוד, בחינה של המתחמים הכוללים שנקבעו, מעלה כי לעיתים קשה להבין את היחס הפנימי בין מתחמים שבית משפט קמא קבע ביחס למשיבים שונים. להמחשה בלבד: לגבי המשיב 5 שהורשע באישום 3 (סחיטה בכוח וחבלה של ממש) נקבע מתחם שנע מ-6 ועד 18 חודשי מאסר בפועל. לעומת זאת, לגבי המשיב 4 שהורשע באותו אישום ביחד עם האישום השני (משחקים אסורים שהמתחם לגביהם מתחיל במאסר מותנה כאמור לעיל) נקבע מתחם שנע מ-16 ועד 30 חודשי מאסר בפועל. הפער ברף התחתון שעומד על 10 חודשים אינו ברור, וזאת גם כאשר בוחנים את נסיבות ביצוע העבירה של שני המשיבים. בדומה, למשיבה 2 שהורשעה בשלושה אישומים (לרבות בעבירה של סחיטה באיומים) נקבע מתחם שהתחיל ב-12 חודשי מאסר בפועל, ואילו למשיב 4 שהורשע בשני אישומים (בלא הרשעה בסחיטה באיומים) נקבע מתחם שהתחיל ב-16 חודשי מאסר בפועל.

מכל מקום, ובכך העיקר, המתחמים הכוללים שקבע בית משפט קמא הם לדעתנו מקלים יתר על המידה ביחס לנדרש לפי עקרונות תיקון 113 לחוק העונשין. כפי שציין בית משפט קמא בצדק, העבירות של סחיטה בכוח וסחיטה באיומים, אשר העונש המרבי הקבוע בחוק לחלופה הנוגעת לענייננו הוא שבע שנות מאסר, נושאות כיעור ופסול ניכרים. כבר נפסק כי עבירות הסחיטה מהוות עשיית דין עצמי הפוגעת באושויות סדרי החברה. יש בהן משום ניצול חולשתו של אדם באיומים ובהפעלת כוח על ביטחונו ושלומו תוך הטלת אימה. יש בהן כדי לפגוע במרקם חייהם וחירותם של הנסחטים במישור האישי והכלכלי. לא פעם קיים קושי אינהרנטי לחשוף עבירות אלה בשל חששו של הנסחט להתלונן. בשל כך נפסק לא פעם כי הרשעה בעבירת סחיטה "מחייבת ענישה מחמירה, אשר תעביר מסר ברור לפיו העובר עבירה זו מסתכן בשלילת חירותו לתקופה ארוכה ותעודד את קורבנות העבירה 'לשבור את קשר-השתיקה'" (ע"פ 2048/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פס' 14 וההפניות שם (14.11.2018)). עוד נפסק כי "ככלל, עבירות סחיטה באיומים צריך

שיענשו במאסר מאחורי סורג ובריח" (ע"פ 3317/13 אל אעסם נ' מדינת ישראל, פס' ח' (18.7.2013)).

ואכן, בחינת הענישה הנוהגת מעלה כי על דרך הכלל פוסקים בתי המשפט עונשי מאסר בפועל לריצוי ממש בגין עבירות סחיטה (ראו למשל, ע"פ 5769/14 אלרואי נ' מדינת ישראל (20.9.2015) שם לא ראה בית המשפט העליון להתערב במתחם שנע מ-18 ועד 36 חודשי מאסר בפועל לכל אחד משני אישומים של סחיטה באיומים; ע"פ 2935/19 משהראווי נ' מדינת ישראל (24.10.2019) שם בית המשפט העליון לא התערב במתחם שנע מ-15 עד 36 חודשי מאסר בפועל לעבירה של סחיטה בכוח, כאשר צוין כי העונש שהוטל - 15 חודשי מאסר בפועל - אינו בגדר הרף הגבוה של הענישה המקובלת; ת"פ (מחוזי מרכז) 6085-07-20 מדינת ישראל נ' בדור (30.11.2021) שם נקבע מתחם שנע מ-12 עד 30 חודשי מאסר בפועל לעבירה של סחיטה באיומים). יוער כי ניתן למצוא גם פסקי דין שקובעים מתחם עונש הולם המתחיל ברף הגבוה של עבודות שירות. עם זאת, מדובר ככלל במקרים בהם נסיבות הביצוע מקלות ושונות מהותית מאלה שבענייננו (ראו למשל, ת"פ (מחוזי-ים) 71835-05-19 מדינת ישראל נ' פלונית (6.1.2022)).

30. משבאים אנו להתייחס למתחם הענישה ההולמת ביחס לאישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש) נמצא כי נסיבות ביצוע העבירות נושאות חומרה משמעותית. אמנם, העבירות בוצעו ללא שימוש בנשק חם או קר ולזהר לא נגרמה חבלה חמורה. כמו כן המשיבים לא הותירו את זהר בפרדס אלא השיבו אותו חזרה ברכב. עם זאת, העבירות באישום השלישי נעשו בחבורה שכללה את ששת המשיבים אל מול נפגע העבירה - זהר, וזאת בין היתר על רקע חובות כספיים שמקורם בהימורים. זהר הוזמן למפגש שבו נכחו כל ששת המשיבים. הוחלפו דברים קשים. הטונים עלו. זהר נדרש להיכנס לרכב כשהוא מפוחד. כל החבורה נסעה למקום מבודד וחשוך בפרדס. שם, סמוך לאחר שזהר ירד מהרכב הוא הופל אל הקרקע, הוכה במכות ובעיטות. זהר דימם מאחת משיניו, נגרמו לו שריטות וכאבים בחלקים שונים בגופו לרבות בצלעות. מדובר בהתנהלות עבריינית של חבורה שפעלה בצוותא, תוך עשיית דין עצמית פסולה המעלה כיעור רב. זהר - באופן המתיישב עם מאפייניהן של עבירות הסחיטה - אף בחר שלא להתלונן במשטרה ובהמשך, אמרותיו במשטרה הוגשו מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות.

בהתחשב בעיקרון ההלימה, בפגיעה המשמעותית בערכים המוגנים, בענישה הנוהגת ובנסיבות ביצוע העבירות, אנו סבורים כי מתחם העונש ההולם שראוי היה לקבוע בגין האישום השלישי נע מ-15 ועד 36 חודשי מאסר בפועל. לשיטתנו מתחם זה עשוי להיות רלבנטי לכל ששת המשיבים באישום השלישי. אמנם, ניתן להצביע על הבדלים מסוימים בנוגע לחלק המדויק שמילא כל אחד מהמשיבים במעשה העברייני בהתאם לקביעותיו של בית משפט קמא. כך, למשל, ביחס למשיבים 3 ו-5 הפנה בית המשפט לראיות המלמדות על מעורבותם בתקיפה הפיסית: ביחס למשיב 3 הפנה לראיות כי דחף את זהר, וביחס למשיב 5 התייחס לדברים שכתב המשיב 5 לאשתו לאחר המפגש עם זהר לפיהם "פתחתי אותו" (פס' 123 להכרעת הדין; במאמר מוסגר יצוין כי נוכח קביעות ברורות אלה, אין באמור בפס' 87 רישא להכרעת הדין את אשר מבקשים המשיבים למצוא שם). אשר למשיבים האחרים, היינו: משיבים 1, 2, 4 ו-6, נמצא כי הם היו מי שהפעילו את עסקי ההימורים והיו בעלי האינטרס הכלכלי הישיר בסחיטתו של זהר על מנת להניעו לשלם את חובותיו כלפיהם ולפעול על פי דרישותיהם. לצד זאת, בהכרעת הדין אין קביעות ברורות וחד משמעיות ביחס לחלק המדויק של כל אחד מהמשיבים 1, 2, 4 ו-6 במהלך המעשה האלים בפרדס (ראו למשל, פס' 105, 114 ו-116 להכרעת הדין).

על מנת להעמיד דברים על דיוקם נציין כי לא נעלמו מעינינו אמירות מסוימות בגזרי הדין שהתייחסו לחלקם של מי מהמשיבים באירוע. אמירות אלה אינן מעוגנות בממצאי הכרעת הדין, ומשכך לא נראה להסתמך עליהן (ראו, למשל, פס' 56 לעומת פס' 10 לגזר הדין מיום 13.9.2022 בעניין חלקו של כל משיב במפגש; כן ראו פס' 56 הנ"ל לעומת פס' 116 להכרעת הדין; כמו כן לא נראה לייחס למשיב 6 כי דרש מזהר 20,000 ₪ כנזכר בחלק התיאורי בפס' 28 לגזר הדין מיום 18.12.2022, שכן לא נקבע ממצא כאמור בהכרעת הדין כפי שטען בצדק בא כוח המשיב 6).

בהתחשב בכל אלה, ונוכח הקביעות הברורות בהכרעת הדין באשר להיותם של כלל המשיבים חלק מהמעגל העברייני הפנימי וקשורים לגרעין הקשה של העבירה, קביעות המקובלות עלינו, סברנו כי מתחם העונש ההולם עליו הצבענו לעיל - אשר נע מ-15 ועד 36 חודשי מאסר בפועל - יכול היה להתאים לכל ששת המשיבים.

בצד האמור, נתנו דעתנו למתחמי הענישה להם טענה המדינה ביחס לאישום השלישי. בכל הנוגע למשיבים 3 ו-5 טענה המדינה למתחם ענישה הולם שנע מ-18 ועד 36 חודשי מאסר בפועל. ביחס למשיבים האחרים עתרה המדינה בבית משפט קמא לקביעת מתחמים מקלים יותר: ביחס למשיבים 1 ו-4 סברה המדינה כי המתחם נע מ-15 ועד 33 חודשי מאסר בפועל. ביחס למשיבים 2 ו-6 סברה המדינה כי יש לקבוע מתחם שינוע מ-12 ועד 30 חודשי מאסר בפועל. כאמור לעיל, ספק בעינינו אם יש בסיס מספק לאבחנות כאמור בין המשיבים במישור קביעת המתחמים. עם זאת, משהמדינה טענה למתחמים שלגבי חלק מהמשיבים הם מקלים יותר ביחס למתחם הענישה הראוי לעמדתנו, ראינו לקבוע בהמשך הדיון את התוצאה העונשית הסופית תוך הבאה בחשבון של אותם מתחמים להם טענה המדינה ככל שהם מקלים יותר.

31. בכל האמור במתחם הענישה ההולם ביחס לאישום הרביעי (סחיטה באיומים) - מדובר באישום שבו נוכח חוב כספי של וובה כלפי המועדון של המשיבים 1 ו-2 על רקע הימורים, שלחה המשיבה 2 את המשיב 1 לגבות את החוב. בהמשך לכך יצר המשיב 1 קשר עם וובה והעביר לו מסר מאיים באומרו שהשותפים כועסים וכי הוא לא נשלח כדי לדבר, אבל ייתן לו עוד זמן כדי לשלם את החוב. מדובר בעבירה מובהקת של סחיטה באיומים, על רקע חוב כספי שמקורו במועדון ההימורים של המשיבים 1-2, כאשר המסר המאיים מגיע במפגש פנים אל פנים עם הנסחט.

כפי שפורט לעיל, המדינה טענה למתחמים שונים במעט בין המשיב 1 למשיבה 2 ביחס לאישום הרביעי: ביחס למשיב 1 שאיים בפועל, טענה המדינה למתחם עונש שנע מ-10 עד 24 חודשי מאסר בפועל; ואילו ביחס למשיבה 2 שהיא אשר שלחה את המשיב 1 לגביית החוב באיומים (ת/7, שו' 37-42), טענה המדינה למתחם שנע מ-8 ועד 20 חודשי מאסר בפועל.

בהתחשב בעיקרון ההלימה, בפגיעה בערכים המוגנים, בענישה הנוהגת, בנסיבות ביצוע העבירה שלא כללה הפעלת כוח פיסי ולא נעשתה בחבורה רבת משתתפים מבלי שיש בכך כדי לגרוע מן החומרה כאמור לעיל - אנו סבורים כי מתחמי הענישה ההולמת להם טענה המדינה ביחס לאישום הרביעי הם ראויים.

32. יובהר כי בהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, נראה לקבוע עונש כולל בגין כלל האירועים.

(ד) הערות כלליות טרם בחינת העונשים שהושת

33. בטרם נידרש לבחינת העונשים שנגזרו על ידי בית משפט קמא, נבקש להתייחס לשלוש סוגיות כלליות הנוגעות לחלק מהמשיבים או לכולם. האחת, עניינה החלטת בית משפט קמא לחרוג לקולא ממתחמי הענישה ההולמת, בין משיקולי שיקום בין מטעמים בריאותיים; השנייה, עניינה בכפירה באשמה וניהול המשפט; השלישית, עניינה בסוגיית חלופת הזמן ונפקותה.

(1ד) סוגיית החריגה ממתחם

34. בית משפט קמא ראה לחרוג מהמתחמים שקבע מטעמי שיקום בעניינם של המשיבים 2 ו-4 וכן בעניינו של המשיב 5 טרם הפקעת צווי המבחן והשל"צ לגביו. ביחס למשיב 6 ראה בית משפט קמא לחרוג מן המתחם מחמת מצבו הבריאותי.

במילים אחרות: בנוגע לארבעה מתוך ששה נאשמים-משיבים, מצא בית משפט קמא הצדקה לחריגה לקולא מהמתחם. בדיון לפנינו טענו שני המשיבים הנותרים שגם בעניינם מתקיימים שיקולי שיקום המצדיקים ענישה מקלה בחריגה מהמתחמים.

35. באשר לשאלת החריגה ממתחם משיקולי שיקום - בהתאם לסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, כאשר בית משפט מצא "כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם" הוא רשאי לחרוג לקולא מהמתחם. חריג זה, לפי לשונו, אינו מוגבל לעבירות קלות בלבד. באשר לסיכויי השיקום כבר נפסק כי יש לבחון מוטיבציה להשתקם, השתלבות מוצלחת בהליכים טיפולים, אינדיקציה לשינוי עמוק בדרך החשיבה, וכן הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפטיה כלפי נפגעי העבירה (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל, פס' 24(18.4.2018)). לצד זאת, נפסק כי לא בכל מקרה שבו תהליך טיפולי מתקדם בכיוון חיובי, יש להפעיל את הסמכות הקבועה בחוק ולחרוג מן המתחם. מדובר בסמכות שבשיקול דעת. אחרת יהפוך החריג לכלל ויתרוקן מתוכן עיקרון ההלימה על פיו יש לגזור את העונש המתאים בתוככי המתחם, ובהלימה לחומרת המעשה ולמידת האשם של העושה כאמור בסעיף 40ב לחוק העונשין. משכך נפסק כי "יש לנקוט זהירות רבה בהפעלת סעיף 40ד לחוק העונשין, וכי סטייה ממתחם הענישה תיעשה אך במקרים חריגים, בבחינת יוצא מן הכלל..." (ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פס' 16(27.4.2022)). בהקשר זה יש להביא בחשבון, בין היתר, את חומרת מעשיו של הנאשם ואת עברו (ע"פ 452/14 דבוש נ' מדינת ישראל, פס' 15(3.4.2014)).

36. על רקע אמות המידה המפורטות לעיל, בחנו את כלל התסקירים שהיו מונחים לפני בית משפט קמא, את כלל הראיות שהובאו לעונש ובכלל זה עדויות האופי שנשמעו בערכאה הדיונית, את המסמכים המעדכנים שהגיש כל אחד מהמשיבים, ואת טענות הצדדים. לאחר ששקלנו את כל אלה, הרי מטעמים שיפורטו להלן בעניינו של כל משיב, אנו סבורים כי אין מקום לחריגה לקולא מהמתחמים משיקולי שיקום לכדי עונשים לריצוי בעבודות שירות או בעבודות לתועלת הציבור (זאת, בכפוף לכך שביחס למשיב 4 מצאנו כי נדרשת תחילה הבהרה משירות המבחן בטרם נכריע

סופית לגביו). לעניינו הפרטני של כל משיב נידרש בהמשך.

37. באשר לשאלת החריגה ממתחם משיקולי בריאות - שאלה זו רלבנטית למשיב 6 בלבד. בעניינו של משיב זה חרג בית משפט קמא לקולא מטעמי בריאות (להבדיל מטעמי שיקום). תיקון 113 לחוק העונשין אינו קובע במפורש אפשרות לחריגה ממתחם מטעמים בריאותיים, ומקורה של זו הוא בהלכה הפסוקה משיקולי צדק. בעניין זה נפסק כי מדובר במקרים חריגים ויוצאי דופן בהם עונש מאסר בפועל עלול לסכן את חייו של הנאשם או לקצר בצורה ניכרת את תוחלת חייו, וכי הכלל הוא שמצב בריאותי קשה אינו מקנה לעבריין פטור מעונש מאסר בפועל בגין מעשיו (ע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל, בפרט בפס' 221-223 (29.12.2015); רע"פ 1076/16 כהן נ' מדינת ישראל (11.2.2016); ע"פ 6160/21 פלוני נ' מדינת ישראל (18.7.2022)).

על רקע זה בחנו את החומר הרפואי שהוגש בעניינו של המשיב 6 לפני בית משפט קמא ביום 21.6.2022 והוצג לעיונו בדיון. עיינו גם בסיכום חוות הדעת הרפואית שפורט בחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות מיום 30.11.2022. בנוסף, עיינו בתעודת הנכות שהוצגה לנו. אין באלה כדי לבסס ברמה הנדרשת עילה לחריגה מהמתחם מטעמי בריאות. אכן, המשיב 6 לקה בלבו והוא סובל מבעיות רפואיות מסוימות שמחמת צנעת הפרט לא נפרטן. נסיבות אלה יישקלו בגזירת העונש בגדרי המתחם, אולם אין בהן כדי להיכנס לפתח הצר שיכול להצדיק חריגה ממתחם מטעמי בריאות.

38. בטרם סיום פרק זה נעיר כי כל הסניגורים עתרו להגשת תסקיר עדכני משלים בערכאה זו על מנת לתמוך את טענותיהם במישור הליכי השיקום והטיפול. לאחר ששקלנו את הדברים לא ראינו להיעתר לבקשות אלה בכל הנוגע למשיבים 1, 2, 3, 5 ו-6. כלל התסקירים שהוגשו בעניינם של המשיבים האמורים מונחים לפנינו. מדובר בתסקירים מפורטים שניתנו לפני כשנה. ביחס לזמן שחלף מאז מתן גזרי הדין ועד הדיון לפנינו, הגישו המשיבים בהתאם להזדמנות שניתנה להם מסמכים משלימים ומעדכנים כל אחד בהתאם למה שמצא לנכון ורלבנטי. בנסיבות אלה לא ראינו להיעתר לבקשות להגשת תסקירים נוספים שתכליתם עדכון, שכן התסקירים שהונחו לפני בית משפט קמא והמונחים גם לפנינו, ביחד עם החומר העדכני שהוגש, מאפשרים תמונה ראויה ביחס לכל אחד מהמשיבים האמורים (לכך שערכאת הערעור אינה מחויבת להזמין תסקיר משלים וכי הדבר מסור לשיקול דעתה, ראו מיני רבים: רע"פ 6041/18 כהן נ' מדינת ישראל, פס' 9 (22.10.2018); רע"פ 6210/18 אבו גאנם נ' מדינת ישראל, פס' 7 (3.9.2018); רע"פ 7150/21 מנשירוב נ' מדינת ישראל, פס' 12 שם נפסק כי לא היה מקום להורות על הזמנת תסקיר מעדכן בין היתר בשים לב לחומר העדכני שהובא לפני ערכאת הערעור (28.10.2021)). נשוב ונעמוד על כך בהמשך הדברים במסגרת הדיון הפרטני בעניינו של כל משיב. בצד האמור, בכל הנוגע למשיב 4, בחינת הדברים מעלה חוסר בהירות של ממש ביחס לנתונים הנוגעים אליו וביחס לתסקיר שהוגש לבית משפט קמא, באופן שמצדיק לדעתנו הבהרה של שירות המבחן וזאת בטרם נכריע בערעורים הנוגעים לעונשו. גם בעניין זה יפורט בהמשך הדברים.

(2ד) סוגיית הכפירה באשמה וניהול המשפט

39. כלל המשיבים כפרו באשמה וניהלו את משפטם. כידוע, כפירה באשמה וניהול המשפט לא יזקפו לחובתו של נאשם (סעיף 40א(6) סיפא לחוק העונשין). עם זאת, אין הצדקה להקל עם נאשם שלא נטל אחריות וניהל את

משפטו, במידת ההקלה לה זכאי מי שנטל אחריות על מעשיו תוך שחסך במשאבים ציבוריים. לפיכך, ניהול המשפט על ידי המשיבים אינו בגדר שיקול לחומרה, אולם אין בו כדי להצדיק הקלה עמם ביחס למי שהודה ונטל אחריות.

(3ד) סוגיית חלופי הזמן

40. המעשים העיקריים נושא כתב האישום בוצעו בשנת 2015. גזרי הדין ניתנו בשנת 2022. בין לבין חלפו 7 שנים. בית משפט קמא התייחס בגזרי הדין לסיבות שהביאו להתארכות ההליכים שלפניו. מטעמים שפורטו בהרחבה בגזרי הדין נקבע כי אין לומר שהמדינה גרמה להתארכות ההליך - לא רשויות החקירה ולא הפרקליטות. לצד זאת נקבע כי לא ניתן להשית את האחריות להתארכות ההליך במלואה על מי מהמשיבים, בוודאי לא על כולם. אולם נקבע כי לפחות לגבי חלק מהמשיבים, אין לומר כי הם גילו עניין שההליך בעניינם יסתיים מהר ככל הניתן (פס' 64 ואילך לגזר הדין מיום 13.9.2022).

על רקע קביעותיו האמורות של בית משפט קמא, אין לראות בחלופי הזמן בשל ניהול ההליך משום שיקול מכריע לענישה. בד בבד, בית משפט קמא קבע כי יש להתחשב בחלופי הזמן - ובשינויים שעבר מי מהמשיבים בחייו - כשיקול רלבנטי לענישה בין יתר השיקולים הצריכים לעניין. עמדה זו של בית משפט קמא מקובלת עלינו.

(ה) העונשים המתאימים

41. עד כאן, הערות כלליות; ומכאן, לבחינת העונש שהושת על כל אחד מהמשיבים בשים לב לנסיבותיו הפרטניות ונוכח האמור לעיל ביחס למתחמי הענישה.

כפי שיפורט להלן, מסקנתנו בנוגע למשיבים 1, 2, 3, 5 ו-6 היא כי העונשים שהוטלו עליהם אינם מבטאים כראוי את עיקרון ההלימה והם חורגים מהענישה הראויה במידה המחייבת התערבות. לצד זאת, בשבתנו כערכאת ערעור ראינו שלא למצות את הדין עמם. בכל הנוגע למשיב 4, נראה לקבל תחילה הבהרה משירות המבחן בטרם הכרעה סופית בערעורים בעניין עונשו של משיב זה. נסביר.

(1ה) המשיב 1

42. יוזכר - המשיב 1 הורשע בשלושה אישומים: במסגרת האישום הראשון, בעבירה של ארגון ועריכת משחקים אסורים ובעבירה של החזקת וניהול מקום משחקים אסורים; במסגרת האישום השלישי, בעבירה של סחיטה בכוח ובעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות; ובמסגרת האישום הרביעי, בעבירה של סחיטה באיומים. בית משפט קמא קבע כי אלמלא חלופי הזמן היה ראוי לגזור את עונשו של המשיב 1 בסמוך לרף העליון של המתחם הכולל שקבע, אולם נוכח חלופי הזמן סבר שיש למקם את העונש במחצית המתחם. לפיכך גזר על המשיב 1 עונש של

27 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט הוסיף והפעיל עונש מאסר מותנה בן 18 חודשים כך שמחציתו בחופף ומחציתו במצטבר. בסופו של יום נגזר על המשיב 1 לרצות 36 חודשי מאסר בפועל.

43. בנסיבות העניין דין ערעורו של המשיב 1 על חומרת העונש האמור להידחות, ודין ערעור המדינה על קולת העונש להתקבל בחלקו.

44. אמת, המשיב 1 היה צעיר כבן 24 בעת ביצוע העבירות. בעת מתן גזר הדין הוא היה כבן 31. בזמן שחלף לאחר שנת 2015 לא התווספו למשיב 1 עבירות חדשות. כמו כן בשנת 2017 הוא התחתן וכיום הוא אב לשלושה ילדים. כן נטען כי היה בטיפול פסיכולוגי במשך מספר שנים, אף שלא הוצג לפני שירות המבחן מידע מלא בעניין זה. עוד יש לשקול את התקופה הניכרת בה היה נתון המשיב 1 במעצר באיזוק אלקטרוני. נוסף כי ניהול המשפט בעניינו של המשיב 1 נשא פרי מסוים, במובן זה שהוא זוכה מהאישום נוסף, האישום החמישי, שיוחס לו. כן יש להביא בחשבון את חלוף הזמן. נוסף כי בדיון לפנינו הוצג תיעוד בדבר קשיים של אחד מילדי המשיב 1 וכן מסמך עדכני ממאי 2023 בדבר החלטה של ועדת זכאות בעניינו של ילד זה, שמחמת צנעת הפרט לא נפרט לגביו.

מן העבר האחר, לחובת המשיב 1 עבר פלילי הכולל מספר הרשעות קודמות לרבות בעבירה של סיוע להריגה משנת 2010 בגינה נגזר על המשיב 1 מאסר בפועל לתקופה של שנתיים וחצי, וכן עבירות סמים בגין ריצה עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. בנוסף, מעין בגיליון הרישום הפלילי שהוגש לבית משפט קמא והוצג לפנינו, עולה כי המשיב 1 הורשע בספטמבר 2021 - היינו סמוך למועד מתן הכרעת הדין בתיק הנוכחי - בעבירה של קשירת קשר לפשע שבוצעה בשנת 2015 סמוך לאחר ביצוע העבירות נושא התיק הנוכחי. בנוסף, מעין בתסקיר שירות המבחן עולה כי שירות המבחן התרשם כי המשיב 1 הוא בעל דפוסים עבריינים מגובשים, כי לקח אחריות חלקית בלבד למעשים הנדונים, וכי הוא מתקשה לקבל אחריות על התנהלותו ומעשיו בעבר. שירות המבחן העריך כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות אלימה אצל המשיב 1 והוא נמנע מלבוא בהמלצה טיפולית לגביו. בנסיבות אלה, לא מצאנו מקום להגשת תסקיר משלים בעניינו.

45. כמו בית משפט קמא, אף אנו סבורים כי נוכח העבר הפלילי וההיבטים מעוררי הקושי בתסקיר שירות המבחן, כמו גם העדר נטילת אחריות של ממש, היה מקום לקבוע את העונש המתאים בסמוך לרף העליון של מתחמי הענישה. עם זאת, מקובלת עלינו עמדת בית משפט קמא שלפיה יש משקל לחלוף הזמן המשמעותי מאז הגשת כתב האישום ועד מתן גזר הדין, קרוב לשבע שנים, אף שאינו רובץ לפתחה של המאשימה. משכך, צדק בית משפט קמא כאשר קבע כי יש למקם את עונשו של המשיב 1 במחצית המתחם. נוכח כלל האמור לעיל לעניין המתחמים בנוגע לאישומים הראשון, השלישי והרביעי, הרי העונש שהוטל על המשיב 1 בבית משפט קמא סוטה במידה ניכרת מן העונש הראוי. עם זאת, משאין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין, מצאנו להתערב ולהעמיד את עונשו של המשיב 1 על 33 חודשי מאסר בפועל, בלא להתערב ביתר רכיבי הענישה.

46. אשר לסוגיית הפעלת המאסר המותנה בן 18 חודשים שהיה תלוי ועומד נגד המשיב 1 - לא מצאנו כל עילה להתערב בעצם ההחלטה להפעלת המאסר המותנה. אשר לאופן ההפעלה, צודקת המדינה בטענתה לפיה הכלל הוא הפעלה במצטבר. עם זאת, משבית משפט קמא ראה לקבוע חפיפה חלקית של מחצית המאסר המותנה מחמת חלוף

הזמן, איננו רואים להתערב בכך כערכאת ערעור.

47. בשורה התחתונה: ערעור המשיב 1 נדחה. ערעור המדינה מתקבל באופן חלקי. עונשו של המשיב 1 יועמד על 33 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו. המאסר המותנה שנקבע בתפ"ח 10-11-2643 יופעל כך שמחציתו תרוצה בחופף לעונש שהוטל בהליך זה, ומחציתו במצטבר. בסך הכל ירצה המשיב 1 עונש של 42 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו. יתר רכיבי גזר הדין שנקבעו בבית משפט קמא יותרו על כנם.

2(ה) המשיבה 2

48. כאמור לעיל - המשיבה 2 הורשעה בשלושה אישומים: במסגרת האישום הראשון, בעבירה של ארגון ועריכת משחקים אסורים ובעבירה של החזקת וניהול מקום משחקים אסורים; במסגרת האישום השלישי, בעבירה של סחיטה בכוח ובעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות; ובמסגרת האישום הרביעי, בעבירה של סחיטה באיומים. בית המשפט קמא מצא לחרוג לקולא ממתחם הענישה מטעמי שיקום, והשית עליה עונש של 7 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, לצד רכיבי ענישה נוספים.

49. לאחר שנתנו דעתנו למכלול הנסיבות, מצאנו כי יש לדחות את ערעורה של המשיבה 2 על חומרת העונש, ולקבל בחלקו את ערעור המדינה.

50. המשיבה 2 היא בת 51, אם לשלושה ילדים בגירים וסבתא לנכדה. בעת ביצוע העבירות הייתה כבת 45. נעדרת הרשעות קודמות. המשיבה 2 סובלת מעניינים בריאותיים שביחס אליהם הוגש תיעוד. מתסקיר שירות המבחן עולה כי בגיל צעיר עשתה שימוש אינטנסיבי בסמים ובאלכוהול, ולאחר הליך גמילה הצליחה לשמור על ניקיון במשך שנים. בתסקיר צוין כי היא ניהלה אורח חיים בלתי יציב לאורך שנים תוך קיום קשרים שוליים, וזאת על רקע דפוסי חשיבה והתנהגות שוליים. מספר חודשים קודם להגשת התסקיר מעדה המשיבה 2, לדבריה, וצרכה אלכוהול ולפיכך פנתה מיוזמתה לטיפול במסגרת היחידה לטיפול בהתמכרויות בראשון לציון. ממידע מגורמי הטיפול שם עולה כי היא משתפת פעולה ונכונה להיתרם מהעזרה המוצעת לה. כיום עובדת המשיבה 2 כמלווה בהסעות לילדים עם צרכים מיוחדים, וכן כסדרנית בחברת שירותי מוניות. היא גם מתנדבת במתנ"ס העירוני עם ילדים בסיכון. עדי האופי שהעידו בבית משפט קמא התייחסו גם להיבטים אלה, שבנוגע אליהם הוגשו לעיונו מסמכים עדכניים שפורטו לעיל. שירות המבחן התרשם כי הרקע לביצוע העבירות בתיק הנוכחי היה מצוקה כלכלית מתמשכת על רקע היותה של המשיבה 2 מפרנסת יחידה. להערכת שירות המבחן, קיים סיכון נמוך למעורבות בהתנהלות אלימה בעתיד. שירות המבחן ציין כי המשיבה 2 הביעה חרטה על מעשיה, וכך ציין גם בית משפט קמא בגזר הדין. לכך יש להוסיף את חלופי הזמן, כאשר בהקשר זה ציין בית משפט קמא כי המשיבה 2 לא תרמה בהתנהלותה להתמשכות ההליכים.

ודוק, נוכח התסקיר החיובי שהוגש בעניינה של המשיבה 2 לבית משפט קמא, ונוכח המסמכים העדכניים שהמשיבה 2 הגישה לעיונו ואשר נמצאים לנגד עינינו, הרי לצורך הדיון אנו נכונים להניח שהליכי הטיפול של המשיבה 2 ממשיכים בהצלחה וכי היא מפיקה מהם תועלת ומשתפת פעולה במסגרתם. בהתחשב בכך, ובשים לב לתמונה הרחבה

שנפרסה לפנינו בעניינה של המשיבה 2, לרבות באמצעות מסמכים עדכניים, לא ראינו צורך בהגשת תסקיר נוסף לעדכון.

51. המשקל המצטבר של האמור לעיל, עשוי לתמוך בעמדתו של בית משפט קמא בדבר חריגה מטעמי שיקום מהמתחמים שנקבעו בעניינה של המשיבה 2. לצד זאת, בשונה מעמדת בית משפט קמא, אנו סבורים שהיקף החריגה מהמתחם אינו יכול להוביל לעונש של עבודות שירות. גם כאשר בית משפט רואה לחרוג ממתחמי ענישה הולמת לקולא משיקולים שיקומיים, על החריגה להיות מידתית בשים לב לעקרונות ענישתיים נוספים מלבד העקרון השיקומי, ובהם עקרונות של הלימה והרתעה. במקרה דנן, לא ניתן להתעלם מכך שהמשיבה 2 הורשעה בשני מעשי סחיטה נפרדים כלפי נסחטים שונים - האחד בכוח והשני באיומים - על רקע פעולות של עשיית דין עצמי לגביית חובות בשל פעילות מועדון הימורים אותו החזיקה וניהלה. ודוק: העובדה שהמשיבה 2 הורשעה ביותר מאישום אחד של עבירות סחיטה, וזאת כלפי נסחטים שונים בזמנים שונים, מלמדת כי לא היה מדובר במעידה חד פעמית אלא במי שפעלה יחד ובאמצעות שותפה למועדון, המשיב 1, לשם גביית חובות באיומים ובכוח. בהקשר זה שונה המשיבה 2 מכל יתר המשיבים - זולת המשיב 1 - בכך שחזרה וסחטה אחרים, פעם בכוח ופעם באיומים, על רקע חובות למועדון הימורים שלה. טיב המעשים והחזרתיות שבהם מקרינים על עוצמת הפלילות הטמונה בהם. לפיכך אנו סבורים כי לא ניתן היה להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריה, וכי על החריגה לקולא ממתחמי הענישה הולמת להתבטא באורכ תקופת המאסר בפועל שתוטל על המשיבה 2.

נוסיף כי המשיבה 2 בחרה לעמוד על ניהול המשפט. לפיכך, כפי שצוין לעיל, היא אינה זכאית להקלה במידה הניתנת למי שהודה במעשים ונטל עליהם אחריות מלאה. בהקשר זה נעיר כי התקשינו לקבל את טענת המשיבה 2 לפיה ניהול המשפט מטעמה היה מצומצם אך לעניינים משפטיים, שכן ניהול משפטה בערכאה מטה כלל למצער גם היבטים עובדתיים מובהקים. ההערה האחרונה נכונה גם לגבי טיב הטענות שהעלתה המשיבה 2 בערעורה לפנינו כנגד הרשעתה. נדגיש כי דברים אלה אינם בבחינת העיקר, והם מובאים לשלמות הדיון ונוכח הטענות שהעלתה המשיבה 2 לפנינו.

52. הנה כי כן, עמדתנו היא כי לא הייתה הצדקה לכך שבית משפט קמא חרג לקולא לגבי המשיבה 2 עד כדי עבודות שירות. טיב העבירות וחומרתן, וכן הישנות עבירות הסחיטה בכוח ובאיומים כלפי שני נפגעים שונים באירועים שונים, מחייבים לדעתנו מסר עונשי ברור שיבטא סלידה מנגע האלימות ומשימוש בעבירות סחיטה כעשיית דין עצמי. על העונש לשקף את הצורך בהלימה ובהרתעה - הן פרטנית הן כללית. שיקולים אלה מחייבים לטעמנו ריצוי עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה.

53. ברגיל, בשים לב לאמור לעיל באשר למתחמי הענישה בנוגע לאישומים הראשון, השלישי והרביעי, היה מקום להעמיד את עונשה הכולל של המשיבה 2 ברף התחתון כך שתרצה 18 חודשי מאסר בפועל. עם זאת, כמו בית משפט קמא, אף אנו רואים להתחשב בכלל הנסיבות לקולא ובכלל זה בהליכי הטיפול בהם היא משולבת בהצלחה במשך חודשים ארוכים וגם היום, בנסיבותיה האישיות הלא פשוטות של המשיבה 2, בהמלצה החיובית של שירות המבחן, בחלוף הזמן, בהעדר עבר פלילי, כמו גם בהעדר הסתבכויות נוספות לאחר המעשים נושא ההליכים שכאן.

באיזון בין שיקולי החומרה שמחייבים הטלת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, ובין הנסיבות לקולא שעשויות לצדד בחריגה ממתחם מטעמי שיקום כפי שסבר בית משפט קמא, אנו סבורים כי יש לחרוג באופן מידתי מהמתחמים מטעמי שיקום, ולגזור על המשיבה 2 עונש של 15 חודשי מאסר בפועל.

54. בשורה התחתונה: ערעור המשיבה 2 על חומרת עונשה נדחה. ערעור המדינה מתקבל בחלקו. עונשה של המשיבה 2 יועמד על 15 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרה. צו המבחן יבוטל. יתר רכיבי גזר הדין שנקבעו בבית משפט קמא יותרו על כנם.

(ה) המשיב 3

55. כפי שפורט לעיל, המשיב 3 הורשע בשני אישומים: בעבירה של סיוע להחזקת וניהול מקום משחקים אסורים באישום הראשון, ובעבירה של סחיטה בכוח ועבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות באישום השלישי. בית המשפט קמא ראה למקם את עונשו של המשיב 3 בשליש התחתון של המתחם, וגזר עליו 12 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים. כמו כן הפעיל בית משפט קמא מאסר מותנה בן 12 חודשים כך ש-10 חודשים ירוצו בחופף וחודשיים ירוצו במצטבר. בסופו של יום נגזר על המשיב 3 לרצות בסך הכל 14 חודשי מאסר בפועל.

56. שקלנו את כלל הנסיבות ואת טענות הצדדים. מצאנו כי אין לקבל את ערעורו של המשיב 3 על חומרת עונשו וכי יש לקבל חלקית את ערעור המדינה על קולת העונש.

57. המשיב 3 היה צעיר, כבן 20, במהלך ביצוע העבירות נושא האישום השלישי. בעת מתן גזר הדין היה כבן 27. כיום המשיב 3 רווק והוא אב לבת, שאותה הביא לעולם עם בתה של המשיבה 2. מילדות סובל המשיב 3 מתסמונת טורט (על כך העידה אמו של המשיב 3 בבית משפט קמא כעדת אופי) וכיום הוא בעל רישיון לקנאביס רפואי לשם הקלת הסימפטומים של תסמונת זו. המשיב 3 למד במערכת החינוך המיוחד לאחר שאובחנו אצלו ליקויים מסוימים. בשנים האחרונות (אגב ניהול התיק הנוכחי בבית משפט קמא) יצא ונכנס המשיב 3 מבתי הכלא עקב עבירות סמים (לעבר הפלילי נתייחס בהמשך). בשלב מסוים פנה המשיב 3 מיוזמתו לרשות לשיקום האסיר שם עבר הליך טיפולי עמו שיתף פעולה, וגם לאחר שנכנס פעם נוספת לכלא המשיך בטיפול בבית האסורים וחזר לרשות לשיקום האסיר לאחר ששוחרר ממאסרו האחרון. בהקשר זה הוצג לפנינו דו"ח מעדכן מיוני 2023, מאת רכזת שיקום האסיר ביבנה. בדו"ח צוין כי המשיב 3 מחויב להליך הטיפול, נמצא בתהליך התפתחות אישית וכי הוא יכול להיתרם מהמשך טיפול. רושם דומה בדבר יכולת להסתייע בגורמי הטיפול עולה גם מתסקיר שירות המבחן בעניינו. כן הוגש מכתב המלצה של מעסיקו הנוכחי של המשיב 3 המציין כי חל שינוי והתייצבות בדפוסי התנהגותו. יש להביא בחשבון גם את חלוף הזמן (אף שמשקלו של שיקול זה פחות נוכח העובדה שהמשיב 3 ביצע עבירות חדשות בעוד ההליך תלוי ועומד). את כל אלה יש לשקול לזכותו, כפי שציין בית משפט קמא. בהמשך לכך נציין כי בשים לב לדו"ח העדכני שהוגש מאת רכזת שיקום האסיר ביבנה, ובשים לב לתמונה הכוללת שהובאה לפני בית משפט קמא ולפנינו בהליכי הערעורים, לא ראינו הצדקה להורות על הגשת תסקיר נוסף.

אל מול אלה יצוין כי לחובת המשיב 3 הרשעות בשורת עבירות רכוש בעת שהיה קטין. בנוסף, המשיב הורשע בשני תיקים של עבירות סמים בשנת 2021 בגין נגזרו עליו עונשי מאסר בפועל לריצוי ממש. עבירות אלה בוצעו במהלך ניהול ההליך בבית משפט קמא. המשיב 3 שוחרר ממאסרו האחרון ביולי 2022, זמן קצר קודם למתן גזר דינו של בית משפט קמא. בית משפט קמא ציין, ובצדק, כי הרשעות אחרונות אלה מעידות ש"מורא הדין מהנאשם והלאה" (פס' 69 לגזר הדין מיום 13.9.2022). גם שירות המבחן עמד על החזרתיות בביצוע העבירות כגורם סיכון אצל המשיב 3, כמו גם את נטייתו לרצות את הסובבים אותו.

58. באיזון בין כלל השיקולים, איננו מוצאים יסוד לבקשת המשיב 3 בערעורו לחרוג לקולא מהמתחמים משיקולי שיקום. אף איננו רואים להתערב בעמדת בית משפט קמא לפיה יש למקם את העונש המתאים למשיב 3 בשליש התחתון של המתחמים. בד בבד, בשים לב לדברים שאמרנו לעיל בכל הנוגע למתחמי הענישה, ובהינתן גם שאין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין, התוצאה היא שיש להחמיר במידת מה את עונשו של המשיב 3 ולהעמידו על 18 חודשי מאסר בפועל.

59. בכל הנוגע להפעלת המאסר המותנה בן 12 החודשים שהיה תלוי ועומד נגד המשיב 3 - אין מקום להתערב בעצם ההחלטה על הפעלתו. טענות המשיב 3 כנגד חומרת המאסר המותנה שהוטל עליו בתיק הקודם בעת שהמשיב 3 היה קטין, אין מקומן בתיק הפלילי הנוכחי. אשר לאופן ההפעלה, יש ממש בטענות המדינה כנגד אופן הפעלת התנאי כך שמרביתו המכרעת נקבעה לריצוי בחופף ולא במצטבר. יש בכך משום הקלה ניכרת לטובת המשיב 3, תוך חריגה מהכלל שלפיו יש להפעיל מאסר מותנה במצטבר. עם זאת, חרף הקושי הטמון בכך הרי משאין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין, בסופו של יום לא ראינו להתערב בהחלטה זו.

60. בשורה התחתונה: ערעור המשיב 3 על חומרת העונש נדחה. ערעור המדינה מתקבל באופן חלקי. עונשו של המשיב 3 יועמד על 18 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו. המאסר המותנה שנקבע בת"פ 24965-06-12 (והתיקים שצורפו לו) יופעל כך שעשרה חודשים ירצו בחופף לעונש שהוטל בהליך זה, וחודשיים ירצו במצטבר. בסך הכל ירצה המשיב 3 עונש של 20 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו. יתר רכיבי גזר הדין שנקבעו בבית משפט קמא יותרו על כנם.

(ה) המשיב 4

61. כזכור, המשיב 4 הורשע בשני אישומים: במסגרת האישום השני, בעבירה של ארגון ועריכת משחקים אסורים ובעבירה של החזקת וניהול מקום משחקים אסורים; ובמסגרת האישום השלישי, בעבירה של סחיטה בכוח ועבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות. בית משפט קמא ראה לחרוג לקולא מטעמי שיקום מהמתחם שקבע, וגזר על המשיב 4 עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד רכיבי ענישה נוספים. כאמור לעיל, המשיב 4 ערער אך על גזר הדין בעניינו.

62. המשיב 4 היה כבן 40 בעת ביצוע העבירות. כיום הוא כבן 48, נשוי בשנית ואב לילד קטין. המשיב 4 נעדר עבר

פלילי. מתסקיר שירות המבחן עולה שלאחר שחרורו ממעצר בשנת 2015, הוא היה נתון במעצר בית מלא ושירות המבחן העריך באותה עת כי יש צורך בתכנית עבודה מובנית עם פיקוח ובקרה הדוקה. בעת ההיא לא הוצעה תכנית מתאימה. לפני בית משפט קמא העידה אשת המשיב 4 כעדת אופי וסיפרה כי החל מסוף 2016 עבר המשיב 4 מיוזמתו הליך שיקום בסיועו של אדם פרטי ברמת הגולן. בהליך לפניו הגיש המשיב 4 מכתב מאת מר סלבה גולדמן, הוא שלפי הנתען סייע למשיב 4 בהליך ברמת הגולן. כפי שצוין לעיל, ראינו לקבל מכתב זה על אף שלא הובא לפני בית משפט קמא. במכתב תואר התהליך השיקומי שעבר המשיב 4, שנמשך כפי הנראה למעלה משנה, תוך התנתקות של המשיב 4 ממשפחתו על מנת להתמקד בתהליך ותוך שילובו בעבודה. כותב המכתב - המעיד על עצמו כי אינו בעל הכשרה כלשהי בתחום הטיפול וכי הוא פועל להושיט עזרה לאחרים על בסיס רצונו הטוב וניסיון חייו - ציין את התרשמותו בדבר הירתמותו של המשיב 4 להליך השיקום עד לחזרתו לתפקוד תקין ולמגורים בחיק משפחתו.

63. ודוק, בתסקיר בעניינו של המשיב 4 מיוני 2022, אין התייחסות של ממש להשלכותיו של תהליך השיקום הנתען ברמת הגולן על המשיב 4. יתרה מזאת; בתסקיר צוין כי המשיב 4 מגלה תובנה ראשונית באשר לדפוסיו הבעייתיים ומבטא מוטיבציה להשתלב בטיפול. רמת הסיכון הוערכה כנמוכה. לצד זאת, צוינו קשייו המתמשכים של המשיב 4 לשקול את משמעות מעשיו ולהיעזר בגורמי תמיכה. כמו כן צוין כי המשיב 4 נטל אחריות חלקית על מעשיו וכי ישנה נזקקות טיפולית במצבו.

על רקע זה, היחס בין התהליך השיקומי בו הנאשם השתלב לטענתו ברמת הגולן מסוף שנת 2016 ועד תחילת שנת 2018 (כך עלה מדברי אשת המשיב 4 בעדות האופי בבית משפט קמא וכך עלה גם ממכתבו של מר גולדמן שהוצג לנו), ובין האמור בתסקיר שירות המבחן שהונח לפני בית משפט קמא ביוני 2022 - אינו ברור: ראשית, התסקיר אינו מתייחס באופן ישיר לאותו תהליך שיקומי נטען שהמשיב 4 עבר מיוזמתו ברמת הגולן. בית משפט קמא ציין בצדק כי "קשה לדעת מה תוכן התהליך" (פס' 69 לגזר הדין מיום 13.9.2022). על רקע אמירה זו, לא ברור דיו מה עמד מאחורי החלטת בית משפט קמא לחרוג בעניינו של המשיב 4 מהמתחם מטעמי שיקום, בשים לב להעדר המידע אודות התהליך השיקומי ברמת הגולן מחד גיסא, ובשים לב להיבטים מעוררי קושי לכאורה בתסקיר מאידך גיסא. שנית, לא ברורה די הצורך אמירת שירות המבחן בתסקיר מיוני 2022 לפיה המשיב 4 מתקשה להסתייע בגורמי תמיכה. כך, על אף שמהחומר עולה לכאורה כי המשיב 4 פנה מיוזמתו לעזרה, ובמשך כשנה ו-4 חודשים הסתייע באחרים ועבר תהליך שיקומי ברמת הגולן - שטיבו לא ברור - בטרם שב למשפחתו והשתלב באורח חיים תקין הכולל עבודה מסודרת ופרנסה מאז ועד היום, ללא הסתבכויות נוספות.

למיטב הבנתנו, לאחר מתן גזר הדין ומכוח צו המבחן שניתן במסגרתו, השתלב המשיב 4 לראשונה בטיפול בשירות המבחן. ממכתב שהגיש המשיב 4 בהקשר זה מפברואר 2023 של מטפלת קבוצתית במסגרת שירות המבחן, עלה כי המשיב 4 משתתף באורח פעיל בקבוצה, מכיר בטעותו ועומל על שיקום חייו. גם בהקשר זה, לא ברור היחס בין האמור באותו מכתב מפברואר 2023, ובין האמור בתסקיר מיוני 2022 אודות קושי להיעזר בגורמי תמיכה ונטילת אחריות חלקית.

64. בהתחשב בכל אלה, בעניינו של המשיב 4 ראינו לבקש הבהרה משירות המבחן אודות אי הבהירויות האמורות, בטרם נכריע בערעורים הנוגעים לעונשו. התייחסות שירות המבחן לאמור לעיל בעניינו של המשיב 4, תוגש עד יום

10.9.2023. לאחר מכן תינתן למדינה ולבא כוח המשיב 4 אפשרות להגיב וזאת בטרם יינתן פסק דין משלים בערעורים הנוגעים לעונשו של המשיב 4.

65. בשורה התחתונה: הערעורים בעניין עונשו של המשיב 4 יותרו לעת עתה תלויים ועומדים, לצורך קבלת התייחסות משירות המבחן אודות אי בהירויות העולות מן החומר בתיק.

5(ה) המשיב 5

66. כאמור לעיל, המשיב 5 הורשע באישום אחד, הוא האישום השלישי, וזאת בעבירה של סחיטה בכוח ובעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות. נזכיר כי המשיב 5 השתתף באורח פעיל בתקיפתו של זהר באירוע נושא האישום השלישי, על החומרה הגלומה בכך. לכתחילה מצא בית משפט קמא (כבוד השופט א' סלע) לחרוג לקולא מהמתחם שקבע, וגזר על המשיב 5 עבודות לתועלת הציבור וצו מבחן לצד רכיבי ענישה נוספים. בהמשך הדרך - בעקבות כך שהמשיב 5 נעצר בגין חשד לביצוע עבירות התפרצות חדשות לאחר מתן גזר הדין המקורי - הפקיע בית משפט קמא (כבוד השופט ג' סקה-שפירא) את צווי המבחן והשל"צ שהוטלו על המשיב 5 בתיק הנוכחי. בית משפט קמא ראה למקם את העונש בחלק האמצעי עליון של המתחם שנקבע, והשית על המשיב 5 עונש של 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

67. נציין כבר עתה כי בשבועות האחרונים משולב המשיב 5 בקהילת בית אביבה. זאת לאחר ששוחרר למסגרת זו בהליך מעצר בתיק פלילי חדש שנפתח נגדו בגין עבירות רכוש לאחר מתן גזר הדין המקורי בתיק הנוכחי. ממכתב עדכני של קהילת בית אביבה שהוגש לעיונו מיולי 2023, עולה כי המשיב 5 נמצא בראשית הדרך הטיפולית שאמורה להימשך כשנה ומחצה.

על רקע זה, טענתו העיקרית של המשיב 5 לפנינו - שערער על גזר הדין בלבד - היא כי יש להמתין עם ההכרעה בערעורים בעניין העונש שהוטל עליו. זאת על מנת לאפשר לו למצות את האפיק הטיפולי בו הוא משולב כיום במסגרת התיק הפלילי החדש שנפתח נגדו. לא ראינו להיעתר לכך, ונסביר.

68. המשיב 5 היה כבן 32 בעת ביצוע העבירות. כיום הוא כבן 39, גרוש ואב לשלושה ילדים. שירות המבחן ציין בתסקירו ממאי 2022 כי המשיב 5 הביע צער וחרטה על כך שנסע עם המשיבים האחרים לפרדס והשתתף בתקיפתו של זהר, הגם ששירות המבחן התרשם כי המשיב 5 אינו ער במידה מספקת למידת הפגיעה בזהר. כמו כן, יש לתת את הדעת לחלוף הזמן (הגם שעל משקלו של שיקול זה מקרינה העובדה שהמשיב 5 ביצע לכאורה עבירות חדשות בעוד ההליך בבית משפט קמא תלוי ועומד, וגם לאחר גזירת הדין בתיק הנוכחי, הכל כפי שיובא להלן).

מנגד, בתסקיר צוין כי למשיב, שהוא מכור לסמים, קווי אישיות אנטי סוציאליים, דפוסים התמכרותיים אלימים ועבריינים, וכן נטייה לחזור למעגל השימוש בסמים ובאלימות על אף מאמצים חוזרים ונשנים שנעשו לניתוקו ממעגל זה. מהתסקיר עולה כי לאורך השנים נעשו מספר ניסיונות גמילה, כאשר בכל פעם ניכר היה שהמשיב מצליח להיגמל אך

הדבר לא מנע את חזרתו למעגל הפשיעה לאחר מכן. שירות המבחן העריך בתסקירו - שניתן קודם להפקעת צווי המבחן והשל"צ - כי רמת הסיכון להתנהלות אלימה בעתיד מצד המשיב 5 היא גבוהה. נוסף כי לחובת המשיב 5 עבר פלילי משמעותי הכולל 8 הרשעות קודמות במגוון עבירות שעיקרן סמים, אלימות ורכוש. עבירות אלה מתפרסות על פני תקופות ארוכות, מאז היותו קטין, ובגין ריצה עונשי מאסר בפועל, חלק לתקופות ממושכות. בשנת 2019 הורשע המשיב 5 בעבירת איומים שנעשתה בשנת 2018, תוך כדי ניהול התיק הנוכחי. כאמור לעיל, לאחר מתן גזר הדין המקורי בפרשה שלפנינו, נפתח כנגד המשיב 5 תיק פלילי חדש בגין עבירות רכוש שנעשו לפי הנטען לאחר גזירת דינו בעניינו ובעת שהוא תחת צווי מבחן ושל"צ במסגרת עונש טיפולי שיקומי שהוטל עליו בגזר הדין המקורי בתיק הנוכחי.

על רקע כל אלה צדק בית משפט קמא (כבוד השופטת ג' סקפה-שפירא) כאשר ראה לגזור את דינו של המשיב 5 ולא להמתין למיצוי אפיק טיפולי צפוי נוסף, לאחר שהמשיב 5 לא ניצל פעם נוספת את ההזדמנות שניתנה לו. כך קבע בית משפט קמא: "...התסקיר והנסיבות שאירעו לאחר גזר הדין מלמדים, כי אין מדובר במקרה שבו הנאשם עלה על דרך טיפולית נכונה ומעד פעם אחת או פעמיים, אלא שהנאשם מחזיק לאורך שנים בדפוסים אלימים והתמכרותיים, ומדי פעם הוא מצליח להיחלץ מהם למשך תקופות מוגבלות, אך בסופו של יום שב ומאמץ אותם כדרך להתמודדות עם מצבי דחק, ובין היתר שב ומבצע עבירות פליליות. המועד שבו ניתן גזר הדין חל בתוך תקופה שבה הנאשם הצליח, למשך פרק זמן מסוים, להתנתק מדפוסיו הבעייתיים, אך מעצרו המחודש והתנהלותו בשבועות שקדמו למעצר, כפי שתוארה על ידו לפני שירות המבחן, מלמדים כי הוא שב לאותם דפוסים" (פס' 12 לגזר הדין מיום 3.4.2023). תיאור זה של הדברים מקובל עלינו. לפיכך סברנו אף אנו כי אין הצדקה להוסיף ולהמתין עם ההכרעה בערעורים בעניינו של המשיב 5. אף לא מצאנו הצדקה להורות על הגשת תסקיר נוסף שיעדכן אודות הטיפול בו החל המשיב 5 במסגרת ההליך הפלילי החדש שנפתח נגדו, כאשר המשיב 5 מצוי בראשית דרכו בקהילה הטיפולית כפי שעולה בבירור ממכתב עדכני מקהילת בית אביבה. העובדה שבגדרי הליך מעצר בתיק פלילי חדש שהוגש כנגד המשיב 5 בגין עבירות רכוש, ראה בית משפט השלום להורות על שחרורו של המשיב 5 לקהילה טיפולית במסגרת אותו הליך קונקרטי - אין בה כדי לשנות מן התמונה הכוללת. כך, גם אם המדינה לא עררה בשעתו על החלטת השחרור האמורה (לטענתה מחמת שגגה).

69. אשר לעונש שהוטל על המשיב 5 בגזר הדין שלאחר הפקעת צווי המבחן והשל"צ - בית משפט קמא (כבוד השופטת ג' סקפה-שפירא) ראה למקם את עונשו של המשיב 5 בחלק האמצעי העליון של המתחם שנקבע. נוכח מכלול השיקולים לחומרה - לרבות העבר הפלילי, רמת הסיכון הגבוהה כעולה מהתסקיר שהוגש עוד קודם להפקעת צווי המבחן והשל"צ, וכן יתר נימוקי גזר הדין - יש יסוד לעמדה זו. עם זאת, ראינו ליתן משקל מסוים לעובדה שלאחר מתן גזר הדין האחרון שוחרר המשיב לקהילה טיפולית במסגרת הליך מעצר בתיק הפלילי החדש, שם כאמור המשיב מצוי כחודשיים ימים. בעובדה זו, כשלעצמה, אין כדי להצדיק המתנה עד למיצוי ההליך הטיפול במסגרת התיק הפלילי החדש שאינו חלק מפרשה זו. בוודאי שאין בה כדי להצדיק חריגה מהמתחם מטעמי שיקום. עם זאת, יש בה כדי ללמד על נכונות המשיב 5 לרתום עצמו לטיפול פעם נוספת (מני רבות), נכונות שיש לעודדה ושאפשר שניתן יהיה לממשה בתוך תקופת ריצוי מאסר בפועל או אחריה. על מנת לעודד את המשיב 5 לכך, מצאנו לתת משקל לעניין זה בגדר כלל שיקולי הענישה. לפיכך, סברנו שיש למקם את עונשו של המשיב 5 בקרבת מחצית המתחם. התוצאה המתקבלת בשים לב לכלל האמור לעיל לעניין מתחם הענישה, ובהתחשב בכך שאין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין, היא שיש להחמיר את עונשו של המשיב 5 ולהעמידו על 20 חודשי מאסר בפועל.

70. בשורה התחתונה: ערעור המשיב 5 על חומרת העונש נדחה. ערעור המדינה מתקבל באופן חלקי. עונשו של המשיב 5 יועמד על 20 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו. יתר רכיבי גזר הדין שנקבעו בבית משפט קמא יותרו על כנם.

6 (ה) המשיב 6

71. כפי שפורט לעיל, המשיב 6 הורשע בשני אישומים: במסגרת האישום השני, בעבירה של ארגון ועריכת משחקים אסורים ובעבירה של החזקת וניהול מקום משחקים אסורים; ובמסגרת האישום השלישי, בעבירה של סחיטה בכוח ועבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות. כאמור לעיל, בית משפט קמא מצא לחרוג לקולא ממתחם הענישה שקבע וזאת מטעמים בריאותיים. בהתחשב בכך, נגזר על המשיב 6 עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד רכיבי ענישה נוספים.

72. בחנו את כלל טענות הצדדים בערעורים שהגישו לעניין העונש. בנסיבות העניין באנו למסקנה כי דין ערעורו של המשיב 6 על חומרת העונש להידחות, ודין ערעורה של המדינה להתקבל באורח חלקי.

73. המשיב 6 היה כבן 50 בעת ביצוע העבירות. כיום הוא כבן 58, גרוש ואב לשלושה ילדים בגירים. שירת שירות צבאי מלא. כאמור לעיל, הוא סובל מבעיות בריאות. בשנים האחרונות לקה המשיב 6 בלבו והוצג תיעוד ביחס לבעיות רפואיות מסוימות שמחמת צנעת הפרט לא יפורטו, וכן אישור נכות זמנית של 100%. כפי שהוסבר לעיל, אין בבעיות בריאות אלה כשלעצמן כדי להצדיק חריגה לקולא ממתחמי הענישה מטעמי בריאות בהתאם לאמות המידה שנקבעו בפסיקה לעניין זה. בד בבד, יש לשקול אותן כנסיבה אישית מקלה במסגרת המתחמים. לכך יש להוסיף כי שירות המבחן ציין שהמשיב 6 הביע חרטה על מעורבותו בפלילים. כן יש להתחשב בחלוף הזמן.

מן העבר האחר, למשיב 6 הרשעה קודמת בשתי עבירות של הגרלות והימורים אסורים שבוצעו בשנים 2012 ו-2013. אף שאין מדובר בעבר פלילי מכביד, הוא כולל הרשעה בעבירות ממין העניין. יתר על כן, המשיב 6 נשפט בגין עבירות אלה בשלהי שנת 2014. העבירות בהן הורשע המשיב בתיק שלפנינו - האישום השני (משחקים אסורים), והאישום השלישי (סחיטה בכוח וחבלה של ממש) - בוצעו בשנת 2015. הווה אומר: סמוך לאחר הרשעתו הקודמת, לא נרתע המשיב 6 וחזר והסתבך תוך זמן קצר בפלילים על רקע דומה של הימורים ותוך ביצוע עבירות אלימות חמורות. נוסף כי שירות המבחן התרשם שהמשיב 6 לוקח אחריות חלקית בלבד על מעשיו. כמו כן המשיב 6 שלל בפני שירות המבחן צורך בבדיקה עצמית או בהשתלבות בטיפול כלשהו, ושירות המבחן העריך כי במצב הנוכחי המשיב 6 נעדר פניות רגשית ויתקשה להתמיד בהליך טיפולי. מסיבה זו לא ראה בית משפט קמא לדחות את הדיון לשם בחינת אפשרות טיפולית (ראו: החלטה מיום 1.9.2022). בהתחשב בכך, לא מצאנו הצדקה להיעתר לבקשת המשיב 6 להגשת תסקיר משלים בעניינו.

74. כאשר מביאים בחשבון את מכלול השיקולים לקולא ולחומרא, ונוכח מתחמי הענישה עליהם עמדנו לעיל, התוצאה היא שיש להחמיר בעונשו של המשיב 6. בשים לב לכך שאין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין,

ובהתחשב באמור לעיל לגבי המתחם לו טענה המדינה ביחס למשיב 6 באשר לאישום השלישי - יועמד עונשו של המשיב 6 בחלק התחתון של המתחמים על 14 חודשי מאסר בפועל.

75. בשורה התחתונה: ערעור המשיב 6 על חומרת העונש נדחה. ערעור המדינה מתקבל בחלקו. המשיב 6 ירצה 14 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו. צו המבחן יבוטל. יתר רכיבי גזר הדין שנקבעו בבית משפט קמא יותרו על כנם.

סוף דבר

76. נוכח מכלול הטעמים שפורטו, ערעורי המשיבים 1, 2, 3 ו-6 על הכרעת הדין ועל חומרת העונשים נדחים. ערעור המשיב 5 על חומרת העונש נדחה. ערעורי המדינה על קולת העונש בעניינם של משיבים 1, 2, 3, 5 ו-6 מתקבלים באופן חלקי כמפורט לעיל. הערעורים בעניין עונשו של המשיב 4 יותרו לעת עתה תלויים ועומדים, לצורך קבלת התייחסות משירות המבחן אודות אי בהירויות העולות מן החומר בתיק.

77. המשיבים 1, 2, 3, 5 ו-6 יתייצבו לריצוי עונשי המאסר בפועל שנגזרו עליהם בבית מעצר ניצן ביום 10.10.2023 בשעה 10:00. המשיבים יתאמו כניסתם למאסר עם ענף אבחון ומיון של שב"ס וזאת עם תעודה מזהה והעתק פסק הדין.

78. שירות המבחן יגיש הבהרה בעניינו של המשיב 4 כמפורט בפס' 64 לעיל, וזאת עד ליום 10.9.2023. המזכירות תמציא את העתק פסק הדין לשירות המבחן ותוודא קבלה טלפונית.

עיון פנימי לפני ראשת ההרכב בעניינו של המשיב 4 ביום 11.9.2023.

ניתן היום, כ"ח תמוז תשפ"ג, 17 יולי 2023, במעמד הנוכחים.

עינת אבמן-מולר,
שופטת

דוד גדעוני, שופט

דנה כהן-לקח, שופטת